

HØJBJERRE BRAUER SCHULTZ
ECONOMICS AND POLICY

Analyse af efterspørgslen efter sprogliche kompetencer

September 2016

KORTLÆGNING AF EFTERSPØRGSLEN EFTER SPROGLIGE KOMPETENCER

© 2016 Højbjerg Brauer Schultz

Højbjerg Brauer Schultz
Trommesalen 5, 3. sal
1614 København V
Tlf. +45 8181 6262
info@hbseconomics.dk
www.hbseconomics.dk

Højbjerg Brauer Schultz' publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning og sammenfatning.....	4
Formål.....	4
Data- og metodegrundlag.....	4
Resultater.....	5
1. Sprogkompetencer og det danske arbejdsmarked.....	8
Den generelle udvikling.....	8
Efterspurgte sprog.....	10
Niveau for sproglige kompetencer.....	14
2. Efterspurgte sprogspecialister.....	17
Branchernes efterspørgsel.....	19
Efterspurgte sprog.....	21
Det regionale perspektiv.....	23
3. Den private sektor.....	24
Branchernes efterspørgsel.....	24
Efterspurgte sprog.....	28
4. Den offentlige sektor.....	32
Branchernes efterspørgsel.....	32
Eftersprugte sprog.....	35
5. Det regionale perspektiv.....	36
6. Opslag på andre sprog.....	39
Bilag 1.....	44

INDLEDNING OG SAMMENFATNING

FORMÅL

Formålet med denne rapport er at kortlægge efterspørgslen efter andre sproglige kompetencer end dansk på det danske arbejdsmarked. Kortlægningen tilvejebringer systematisk viden om omfanget af og udviklingen i efterspørgslen efter sprogkompetencer på tværs af sektorer og brancher.

DATA- OG METODEGRUNDLAG

I denne rapport kortlægges efterspørgslen efter sprogkompetencer ved hjælp af analyse af alle jobopslag i Danmark over perioden 2007-2015. Det er første gang der foretages systematiske og datadrevne analyser af efterspørgslen efter sprogkompetencer i Danmark. Datagrundlaget for kortlægningen er HBS-Jobindex databasen, som er nærmere beskrevet nedenfor.

Boks 1

HBS-Jobindex databasen

Til at belyse efterspørgslen efter sprogkompetencer anvendes jobopslag som datakilde. Højbjerg Brauer Schultz har i samarbejde med Jobindex udviklet en database over jobopslag i Danmark. Databasen dækker perioden fra 2007 og frem til i dag og bliver hver måned opdateret med alle jobopslag på det danske arbejdsmarked fra den seneste måned.

HBS-Jobindex databasen omfatter Jobindex' egne jobopslag såvel som jobopslag fra andre jobportaler og virksomheders hjemmesider. Databasen dækker stort set alle offentligt tilgængelige jobopslag i Danmark. Databasen indeholder pt. mere end 1,5 mio. jobopslag, og den opdateres hver måned med i gennemsnit ca. 18.000 nye jobopslag.

Ved brug af big data-analysemetoder som machine learning og tekstanalyse trækkes de væsentligste informationer ud af hvert jobopslag. Det drejer sig bl.a. om jobtitler, konkrete kompetencekrav til stillingen (faglige, personlige), kompetencegivende uddannelse og data om virksomheden (navn mv.). På baggrund af virksomhedsnavnet kobles data derefter sammen med CVR-registret, hvor der yderligere trækkes oplysninger om virksomhedens størrelse, branche og geografiske placering. Hvert jobopslag kategoriseres herefter efter Danmarks Statistiks standardiserede klassifikationer, herunder stillingsbetegnelse (DISCO). Dette gøres ved hjælp af en én-til-én nøgle mellem jobtitel og stillingsbetegnelse.

Kortlægning af sprogkompetencer via HBS-Jobindex databasen har flere fordele. For det første bygger kortlægningens resultater på stort set alle digitale jobopslag i Danmark. Datagrundlaget er dermed særdeles omfangsrigt og det er muligt at foretage analyser på et højt detaljeringniveau.

For det andet er kortlægningen baseret på en helt eksplicit og faktisk efterspørgsel efter sprogkompetencer. Således opfanger kortlægningen den efterspørgsel efter sprogkompetencer, som er så vigtig, at den er nævnt direkte i jobopslaget.

Det bør understreges, at kortlægningen ikke dækker jobåbninger der besættes uden om et jobopslag, fx via personlige netværk. HBS-Jobindex databasen dækker per definition stort set samtlige jobåbningerne i den offentlige sektor, mens den alene skønnes at omfatte omkring halvdelen af alle jobåbninger i den private sektor. De udækkede jobåbninger i den private sektor er bl.a. rekrutteringer til sæsonarbejde i landbruget og løsansættelser inden for byggeriet. I disse brancher er jobomsætningen høj og samtidigt er der mange stillinger, som besættes uden et egentligt jobopslag.¹ Det skal endvidere bemærkes, at denne kortlægning ikke fanger efterspørgslen efter bl.a. eksterne tolke- og oversættelsesydelse, som typisk leveres af enkeltmandsfirmaer.

Definition af sprogkompetencer

Sproglige kompetencer er i en statistisk sammenhæng ikke et veldefineret begreb. Derfor er det nødvendigt at fastlægge en definition og konkretisering af begrebet "sprogkompetencer".

I denne kortlægning er en sprogkompetence defineret ved evnen til at kunne kommunikere på et andet sprog end dansk. Definition omfatter både evnen til at kommunikere på skrift og i tale. Helt konkret identificeres en sprogkompetence ved, at et andet sprog end dansk specifikt nævnes som én af de efterspurgte kompetencer i jobopslaget. Eksempelvis ved at specificere, at man skal "beherske engelsk i skrift og tale". Se endvidere tabel 1.6.

RESULTATER

I 2015 blev der efterspurgt sprogkompetencer i ca. 25.000 jobopslag i Danmark. Det svarer til, at der efterspørges sprogkompetencer i godt hver tiende jobopslag. Både den absolutte (antal jobopslag) og den relative (andel af alle jobopslag) efterspørgsel efter sprogkompetencer har været stigende de seneste år.

Efterspørgslen efter sprogkompetencer er koncentreret om få sprog: Engelsk, tysk, de nordiske sprog og til en vis grad fransk og spansk. Øvrige sprog efterspørges sjældent.

Hertil kommer antal opslåede jobopslag, der er formuleret på et andet sprog end dansk, og som dermed implicit efterspørger en medarbejder med andre sprogkompetencer end dansk. Knap 38.000 jobopslag var i 2015 formuleret på et andet sprog end dansk. Det svarer til 16 pct. af alle jobopslag. Til sammenligning var godt 12 pct. af alle jobopslag formuleret på et andet sprog end dansk i 2007. Knap fire ud af fem af disse jobopslag er på engelsk. Derefter kommer jobopslag på norsk, svensk og tysk – om end antallet af jobopslag i sagens natur ligger på et markant lavere niveau.

---

¹ DA (2013): "Arbejdsmarkedsrapport 2013"

Hovedtrækkene i efterspørgslen efter sprogkompetencer er:

- Engelsk er det suverænt mest efterspurgt sprog. I knap 22.000 jobopslag blev engelsk efterspurgt i 2015, hvilket svarer til ca. 87 pct. af alle jobopslag, der efterspørger sprogkompetencer. Derefter kommer tysk, der er nævnt i ca. 3.500 jobopslag svarende til 14 pct. af alle jobopslag med sprogkompetencer. Derudover findes der små 18.500 antal jobopslag, der er skrevet på engelsk og opslået på det danske arbejdsmarked. Tilsvarende findes der 475 jobopslag skrevet på tysk.
- De nordiske sprog efterspørges i knap 1.500 jobopslag, svarende til knap 6 pct. af alle jobopslag, hvor der efterspørges sprogkompetencer. Det er især svensk (610 jobopslag) og norsk (369 opslag), der efterspørges. Et særligt kendetegn for de nordiske eller skandinaviske sprog er, at der i en del jobopslag netop spørges mere generelt efter "skandinaviske" eller "nordiske" sprog fremfor et specifikt sprog.
- Franske og spanske sprogkompetencer bliver blot efterspurgt i hhv. 369 og 175 jobopslag i 2015. Efterspørgslen efter disse sprogkompetencer er relativt større blandt jobopslag fra offentlige virksomheder end private virksomheder.
- Øvrige sprog som fx russisk, kinesisk, portugisisk eller hindi efterspørges i mindre end 40 jobopslag i 2015, svarende til mindre end 0,2 pct. af de ca. 25.000 jobopslag, hvor der blev efterspurgt sprogkompetencer. Det gælder selv om det tillades, at de kan efterspørges i kombination med engelsk.
- I 2015 var der knap 8.000 jobopslag, hvor der – evt. i kombination med engelsk – blev efterspurgt et andet fremmedsprog end engelsk.
- Udover jobopslag med efterspurgt sprogkompetencer og jobopslag skrevet på andre sprog en dansk, så efterspørger virksomhederne også medarbejdere med specifikke sproguddannelser (sprogspecialister). I 2015 blev der via jobopslag efterspurgt godt 750 sprogspecialister. Tolke, oversættere og translatører er med 692 opslag den største gruppe. De resterende er opslag efter ansatte med sproguddannelser som fx cand.mag eller cand.ling.merc. Siden 2007 har efterspørgslen efter tolke, oversættere og translatører været stigende, mens efterspørgslen efter de resterende sprogspecialister har været nogenlunde stabil.

Den private sektor står for hovedparten af jobopslagene, hvor der efterspørges sprogkompetencer. I 2015 var der således godt 18.000 jobopslag med sprogkompetencer fra den private sektor, hvilket svarer til 73 pct. af opslagene, hvor der blev efterspurgt sprogkompetencer. Tilsvarende var det knap 7.000 jobopslag fra

offentlige myndigheder, hvor der efterspørges andre sprogkompetencer end dansk. Det svarer til 27 pct. af alle de jobopslag, der efterspurgte sprogkompetencer. Det skal ses i sammenhæng med, at ca. 70 pct. af beskæftigelsen ligger i den private sektor, mens de resterende ca. 30 pct. ligger i den offentlige sektor.

I den industrielle produktion i Danmark er efterspørgslen efter sprogkompetencer høj. Det gælder især i fremstilling af elektronisk udstyr, hvor der efterspørges sprogkompetencer i omtrent hver tredje jobopslag. Ligeledes efterspørges der andre sprogkompetencer end dansk i omkring hver fjerde jobopslag inden for maskin-, tekstil- og elektronikindustri. I industrien efterspørges sprogkompetencer i godt hver syvende jobopslag.

I serviceerhvervene er efterspørgslen efter sprogkompetencer høj inden for forskning og udvikling og rådgivning, hvor der efterspørges sprogkompetencer i omkring hver femte jobopslag. Generelt set efterspørges der andre sprogkompetencer end dansk i knap hver tiende jobopslag i serviceerhvervene.

I den offentlige sektor er det primært inden for undervisning, hvor der efterspørges andre sprogkompetencer end dansk. Knap 60 pct. af alle jobopslag med sprogkompetencer i den offentlige sektor ligger således inden for undervisningsbranchen, og jobopslagene vedrører typisk stillinger i grundskoler og på videregående uddannelsesinstitutioner.

I både den offentlige og private sektor efterspørges i høj grad engelsk og tysk. Ser man nærmere på de øvrige sprog, så er den private sektor kendetegnet ved i højere grad at efterspørge svensk, norsk og skandinavisk. Omvendt er fransk, spansk, grønlandsk, italiensk, russisk og arabisk i højere grad efterspurgt i den offentlige sektor.

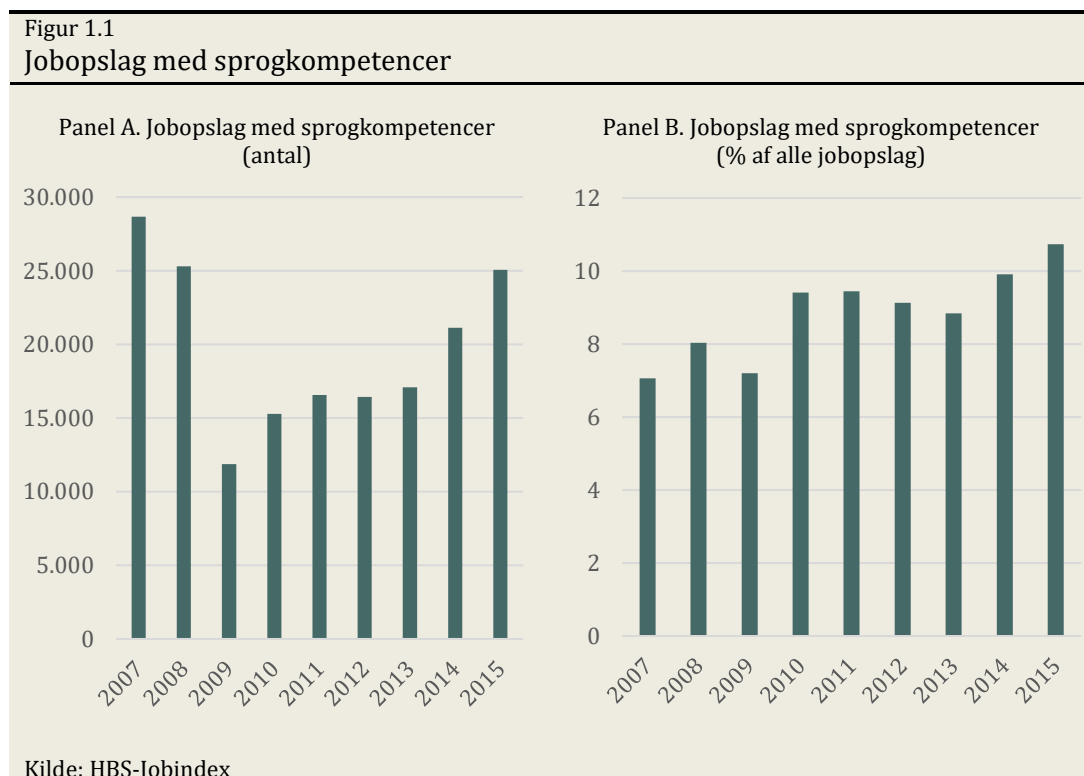
Størstedelen af de jobopslag, hvor der efterspørges andre sprogkompetencer end dansk, slås op i Region Hovedstaden og i Region Midtjylland. Ud af de ca. 25.000 jobopslag i 2015, hvor der blev efterspurgt sprogkompetencer, blev henholdsvis 46 pct. og 23 pct. opslået i disse regioner. Fordelingen af jobopslag, hvor der efterspørges sprogkompetencer, på tværs af regioner er stort set uændret fra 2007 til 2015. Set i forhold til befolkningen i de enkelte regioner, er efterspørgslen efter sprogkompetencer højest i Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Syddanmark. Derimod er denne relative efterspørgsel steget mere i alle andre regioner end Region Hovedstaden fra 2007 og frem til 2015.

I kommuner, der ligger tæt på henholdsvis Tyskland og Sverige, er der ikke overraskende en væsentligt højere relativ efterspørgsel efter netop tyske og svenske sprogkompetencer.

1. SPROGKOMPETENCER OG DET DANSKE ARBEJDSMARKED

DEN GENERELLE UDVIKLING

I 2015 blev der efterspurgt sprogkompetencer i ca. 25.000 af de i alt godt 200.000 jobopslag, jf. figur 1.1. Den absolutte efterspørgsel efter personer med sprogkompetencer er steget betydeligt siden 2009. Således er antallet af jobopslag, hvor der efterspørges andre sprogkompetencer end dansk, steget med godt 13.000 jobopslag fra 2009 til 2015. Det er sket i kølvandet på finanskrisen, som kulminerede i Danmark i efteråret 2008, og den absolutte efterspørgsel efter sprogkompetencer er fortsat lidt lavere i dag end før finanskrisen. Det skal dog ses i sammenhæng med, at der i 2007 var ca. 406.000 jobopslag, mens der i 2015 var godt 233.000 jobopslag.

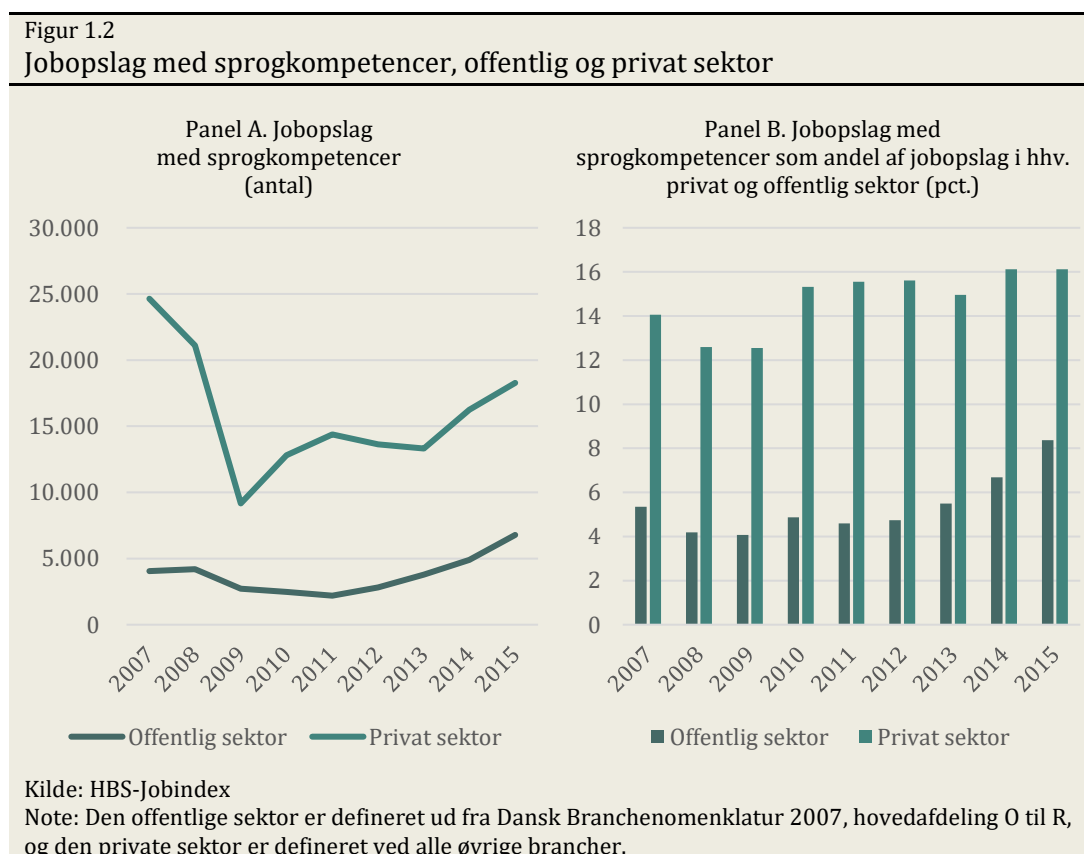

Relativt set er efterspørgslen efter sprogkompetencer dog noget højere i dag end før finanskrisen. I 2015 blev der i godt 10 pct. af alle jobopslag i Danmark efterspurgt andre sprogkompetencer end dansk, jf. figur 1.1. Siden 2007 har der været en stigende tendens i den relative efterspørgsel efter sprogkompetencer. Således er andelen af jobopslag, hvor der efterspørges sprogkompetencer, steget fra at udgøre 7-8 pct. af alle jobopslag i årene 2007-2009 til at udgøre 10-11 pct. i 2014 og 2015. Denne stigning er stort set ens på tværs af efterspurgte sprog.

Ser man på fordelingen af jobopslag mellem den offentlige og private sektor, så var der i 2015 godt 18.000 jobopslag med sprogkompetencer i den private sektor, mens det tilsvarende tal var knap 7.000 i den offentlige sektor, jf. figur 1.2. Dermed står den private sektor for ca. 73 pct. af efterspørgslen efter sprogkompetencer (målt på jobopslag). Det skal dog ses i lyset af, at omkring 70 pct. af beskæftigelsen ligger i den private sektor.

Efterspørgslen efter sprogkompetencer i den private sektor er i højere grad påvirket af konjunktursituationen end i den offentlige sektor. Således faldt antallet af jobopslag i den private sektor, hvor der blev efterspurgt sprogkompetencer, fra knap 25.000 i 2007 til godt 9.000 i 2009. Efterfølgende er antallet gradvist steget, og i 2015 lå det på ca. 18.000. Tilsvarende har udsvingene i antallet af jobopslag i den offentlige sektor, hvor der efterspørges sprogkompetencer, været væsentligt mindre.

Efterspørgslen efter sprogkompetencer er noget større i den private sektor end i den offentlige sektor. Således blev der efterspurgt sprogkompetencer i ca. 16 pct. af alle jobopslag i den private sektor i 2015, mens det samme tal for den offentlige var godt 8 pct., jf. figur 1.2. I den private sektor har denne efterspørgsel ligget nogenlunde konstant de senere år. I den offentlige sektor er der derimod en klar tendens til, at efterspørgslen efter sprogkompetencer er steget siden 2012. Efterspørgslen efter sprogkompetencer i den private og offentlige sektor belyses nærmere i kapitel 2 og kapitel 3.

EFTERSPURGTE SPROG

Efterspørgslen efter sprogkompetencer er koncentreret omkring forholdsvis få sprog: engelsk, tysk og de nordiske sprog. Den klart mest efterspurgte sprogkompetence er engelsk.

I 2015 blev der som nævnt efterspurgt sprogkompetencer i ca. 25.000 jobopslag. I knap 22.000 jobopslag blev engelsk efterspurgt som sprogkompetence, jf. tabel 1.1. Det svarer til, at engelsk som sprogkompetence blev nævnt i ca. 87 pct. af alle de jobopslag, hvor der blev efterspurgt andre sprogkompetencer end dansk. Det kan være som det eneste sprog i jobopslaget, men kan også optræde i kombination med andre sprog.

Det andet mest efterspurgte sprog er tysk. I 2015 var der knap 3.500 jobopslag, hvor tysk blev efterspurgt. Det svarer til knap 14 pct. af alle de jobopslag, hvor der blev efterspurgt sprogkompetencer.

Tabel 1.1
De 30 mest efterspurgte sprogkompetencer, 2015

Nr.	Sprog	Antal	Pct.	Nr.	Sprog	Antal	Pct.
1	Engelsk	21.736	86,7%	16	Hollandsk	23	0,1%
2	Tysk	3442	13,7%	17	Portugisisk	12	0,0%
3	Svensk	610	2,4%	18	Japansk	7	0,0%
4	Norsk	369	1,5%	19	Albansk	7	0,0%
5	Fransk	367	1,5%	20	Tyrkisk	5	0,0%
6	Skandinavisk	216	0,9%	21	Islandsk	4	0,0%
7	Spansk	175	0,7%	22	Thai	4	0,0%
8	Grønlandsk	98	0,4%	23	Flamsk	4	0,0%
9	Nordisk	88	0,4%	24	Hindi	3	0,0%
10	Italiensk	42	0,2%	25	Litauisk	3	0,0%
11	Arabisk	41	0,2%	26	Pashto	3	0,0%
12	Finsk	37	0,1%	27	Rumænsk	3	0,0%
13	Russisk	27	0,1%	28	Græsk	3	0,0%
14	Polsk	26	0,1%	29	Ungarsk	2	0,0%
15	Kinesisk	25	0,1%	30	Bulgarsk	2	0,0%

Kilde: HBS-Jobindex

Note: Den efterspurgte sprogkompetence er identificeret ud fra det faktiske ordvalg i opslaget. Sprogkompetencer som "nordisk", "skandinavisk", "kinesiske" er udtryk for ordvalget i opslaget. Da der kan optræde flere sprog i det samme jobopslag, summer rækkerne til mere end 100 pct.

Derefter kommer de nordiske sprog. Et særligt karaktertræk ved efterspørgslen efter nordiske sprog er, at fællesbetegnelsen "skandinavisk" eller "nordisk" optræder i mange jobopslag. I 2015 var der således 216 jobopslag, hvor skandinavisk blev efterspurgt, og 88, hvor nordisk blev efterspurgt. Derudover blev svensk som sprogkompetence efterspurgt i 610 jobopslag og norsk i 369 jobopslag.

Fransk spansk ligger også højt på listen over de mest efterspurgte sprogkompetencer. I 2015 blev der efterspurgt fransk i 367 jobopslag og spansk i 175 jobopslag. Den resterende del af efterspørgslen fordeler sig på en lang række forskellige andre sprog, både fra og uden for Europa.

Kigger man nærmere i jobopslagene kan man finde detaljeret information om det efterspurgte sprog, der er blevet identificeret. For jobopslag, hvor der efterspørges grønlandske sprogkompetencer, skrives der eksempelvis:

"... Ledererfaring. Gerne dobbeltsproget: dansk og grønlandsk. Flydende engelsk i skrift og tale og gerne flere sprog..." – Hoteldirektør.

"... God til engelsk i skrift og tale. God til grønlandsk og dansk. Fleksibilitet med hensyn til arbejdstiden." – Speditionsmedarbejder.

Andre eksempler på efterspurgte sprogkompetencer er:

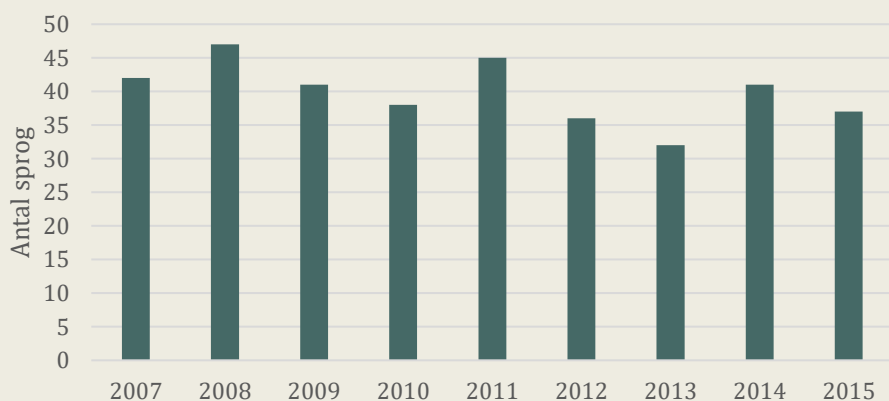
"Det er en fordel, at du kan tale og forstå dansk, engelsk og thai..." – Maki chef til en sushi restaurant.

"Vi søger dygtige freelance tolke til både skriftlige samt mundtlige opgaver. Vi har brug for nepalesisk talende tolke, burmesisk talende tolke, indonesisk talende tolke, swahili talende tolke, thai talende tolke, vietnamesisk talende tolke, arabisk talende tolke ..." – Tolk

"... taler flydende dansk, engelsk samt et tredje sprog, gerne fransk eller hollandsk og kan kommunikere med svenskere og nordmænd og kan tænke hurtigt, kreativt, ansvarsbevidst..." – Studentermedhjælper til en privat alarmcentral.

I 2015 blev der efterspurgt i alt 37 forskellige sprog i jobopslag. Der er ikke en klar tendens til, at der efterspørges flere eller færre forskellige sprog over tid, jf. figur 1.3.

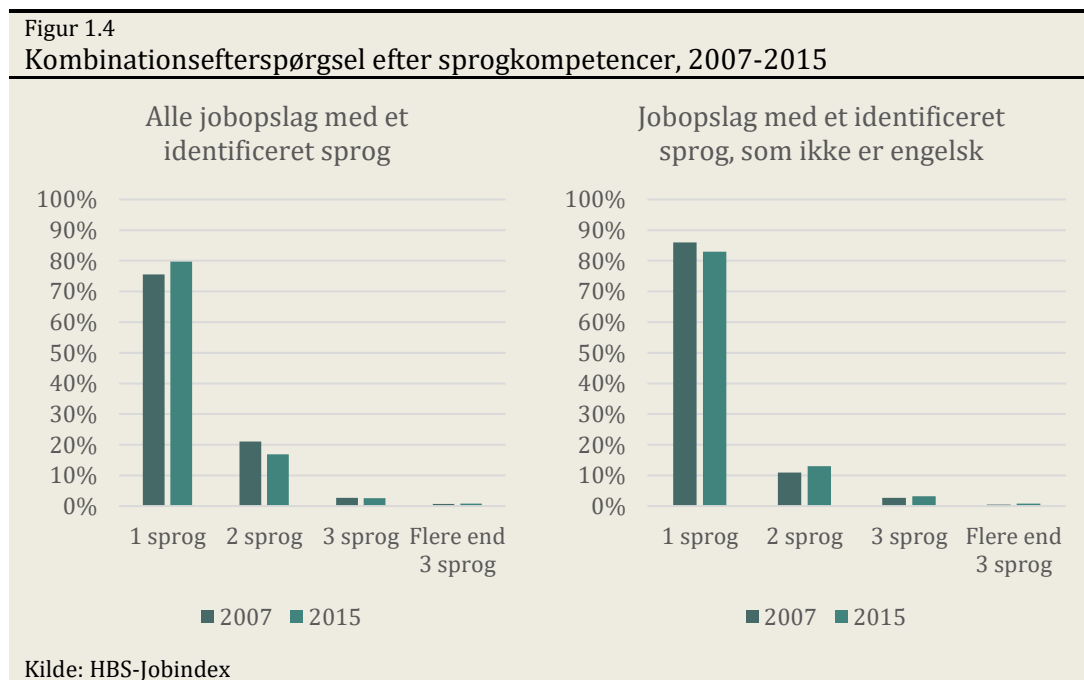
Figur 1.3
Antal efterspurgte sprog

Kilde: HBS-Jobindex

I 12 pct. af de jobopslag, hvor der efterspørges sprogkompetencer, har der været efterspurgt en sprogkompetence, uden at et konkret sprog er nævnt. Det gælder fx jobopslag, hvor det fremgår, at "det er en fordel, hvis du er tosproget". I 2015 var der således ca. 22.000 jobopslag, hvor der blev efterspurgt mindst ét specifikt sprog. I 2007 var det tilsvarende antal jobopslag på ca. 25.000.

Ser man på antallet af sprog, der efterspørges per jobopslag, så efterspørges der typisk ét sprog i jobopslagene. I 2015 blev der således efterspurgt ét sprog i ca. 17.500 jobopslag, svarende til 80 pct. af de jobopslag, hvor der er identificeret et specifikt sprog, jf. figur 1.4. Ligeledes efterspørges der to sprog i knap 4.000 jobopslag, hvilket svarer til 17 pct. af jobopslagene. Der efterspørges således sjældent flere end to sprog i jobopslag. Denne fordeling er også gældende, når man alene ser på jobopslag, hvor der blev efterspurgt fremmedsprogkompetencer, men uden at det var engelskkompetencer. Desuden har fordelingen ligget nogenlunde stabilt siden 2007.

I 2015 blev der i knap 8.000 jobopslag efterspurgt et andet sprog end engelsk eller et andet sprog end engelsk i kombination med engelsk. Det svarer til, at der i ca. 30 pct. af alle jobopslag, hvor der blev efterspurgt sprogkompetencer, har været efterspurgt et andet sprog end engelsk, evt. i kombination med engelsk.

I de ca. 17.000 jobopslag, hvor der kun blev efterspurgt ét sprog, var sproget engelsk i 99 pct. af tilfældene, jf. tabel 1.5. Efterspørgslen efter andre sprog end engelsk, som enkeltstående sprog, er således meget lille. I 2015 blev tysk efterspurgt som enkeltprog i 138 jobopslag, men svensk blev efterspurgt i 11 og fransk i 10.

Ser man på de ti mest efterspurgte sprogkombinationer, så tegner der sig igen et billede af, at efterspørgslen i jobopslagene koncentrerer sig omkring engelsk, tysk og

de nordiske sprog. Den suverænt mest efterspurgte sprogkombination er engelsk og tysk.

Tabel 1.5 De mest efterspurgte sprog: Enkeltprog og sprogkombinationer, 2015					
Panel A.			Panel B.		
Nr.	Enkeltprog	Antal opslag	Nr.	Kombinationer	Antal opslag
1	Engelsk	17.349	1	Engelsk tysk	2.819
2	Tysk	138	2	Engelsk svensk	243
3	Svensk	11	3	Engelsk norsk svensk	182
4	Fransk	10	4	Engelsk fransk tysk	168
5	Nordisk	6	5	Engelsk skandinavisk	151
6	Skandinavisk	3	6	Engelsk grønlandsk	93
7	Spansk	3	7	Engelsk fransk	80
8	Thai	3	8	Engelsk norsk	69
9	Norsk	2	9	Engelsk nordisk	65
10	Albansk	1	10	Engelsk norsk svensk tysk	59
11	Arabisk	1	11	Engelsk svensk tysk	52
12	Finsk	1	12	Engelsk spansk	40
13	Græsk	1	13	Engelsk skandinavisk tysk	37
14	Grønlandsk	1	14	Engelsk spansk tysk	37
15	Polsk	1	15	Engelsk fransk spansk tysk	34

Kilde: HBS-Jobindex
 Note: Enkeltprog dækker over jobopslag, hvor der kun er efterspurgt ét sprog i jobopslaget.

NIVEAU FOR SPROGLIGE KOMPETENCER

For at kunne sige noget om, hvilke niveau af sprogkompetencer, virksomheder efterspørger, er det nødvendigt at kategorisere sprogkompetencer. Inspireret af Europarådets fælles referenceramme for sprogfærdighedsniveauer, inddeles de efterspurgte sprogkompetencer i tre niveau: begynderniveau, mellemniveau og avanceret niveau.² Således inddeles hvert enkelt sprog i alle jobopslag i disse tre niveauer, jf. tabel 1.6. Det betyder konkret, at et enkelt jobopslag kan være kategoriseret i flere niveauer samtidigt, fx begynderniveau i tysk og avanceret niveau i engelsk.

Tabel 1.6
Konkrete eksempler på kategorisering af sprogkompetencer

Niveau	Formulering
Begynderniveau	"Du forstå det meste af en samtale på italiensk"
	"... har et 'ok' kendskab til fransk"
	"Du har et nogenlunde kendskab til det polske sprog"
Mellemniveau	"Dansk og engelsk skal beherskes i både skrift og tale."
	"... kan begå dig på engelsk"
	"Du behersker tysk og engelsk i tale på brugerniveau"
	"... en godformidlingsevne inden for et skandinavisk sprog"
	"Du kan formidle dansk, såvel som grønlandsk"
Avanceret niveau	"... du skal kunne tale flydende spansk"
	"... kommunikere ubesværet på norsk og svensk"
	"Du skal have gode tyske kommunikationsevner"
	"... din skal kunne arbejde mundtligt og skriftligt på fransk"
	"... vi forventer du kan skrive på finsk"
	"... koncernsproget er på engelsk så forretningsengelsk på højt niveau er et krav"

Kilde: HSB-Jobindex

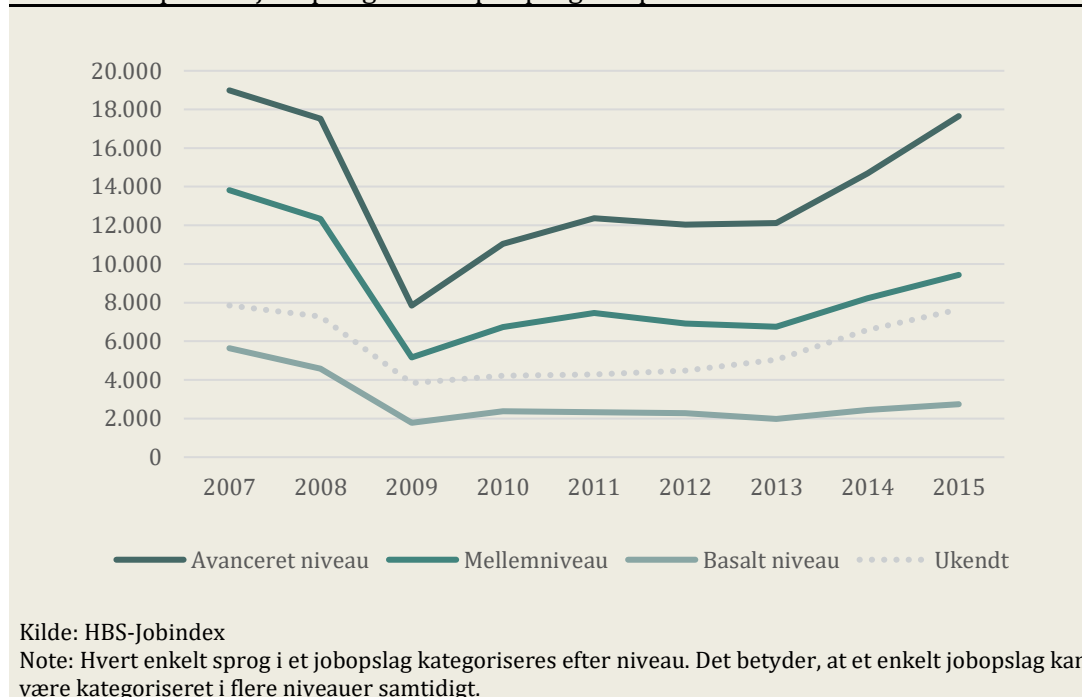
Den metode, der anvendes til at inddele jobopslag efter efterspurgt kompetenceniveau i fremmedsprog, har sine mangler. Det er eksempelvis næppe muligt at opfange alle formuleringer i jobopslagene, som har til hensigt at udtrykke en efterspørgsel efter sprogkompetencer. Ligeledes er det ikke altid er entydigt, hvilket sprogkompetenceniveau der efterspørges. I mange jobopslag har det derfor ikke været muligt at niveauintddele efterspørgslen efter sprogkompetencer. I 2007 vedrørte det

² Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration (2008): "Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: Læring, undervisning og evaluering" og Lauridsen, K.M (2003): "Definition af kompetenceniveauer i fremmedsprog inden for den fælles europæiske referenceramme, Hermes, Vol. 30., s. 39-55.

ca. 20 pct. af jobopslagene. I 2015 var denne andel faldet til 11 pct. Dette fald skyldes først og fremmest, at behovet for sprogkompetencer er formuleret eksplicit i en større andel af jobopslagene i 2015 end i 2007.

Med disse forbehold in mente, er der absolut set størst efterspørgsel efter sprogkompetencer på avanceret niveau. I 2015 blev der således efterspurgt sprogkompetencer på avanceret niveau i knap 18.000 jobopslag. Tilsvarende var antallet af jobopslag ca. 9.500 for sprogkompetencer på mellemniveau med efterspørgsel eftersprogkompetence på et mellem niveau og 2.700 jobopslag på et begynderniveau.

Figur 1.7
Antallet af private jobopslag fordelt på sprogkompetenceniveau

Tabel 1.8 viser antallet af jobopslag fordelt efter sprogkompetenceniveau og fagklassifikation i 2015. Der anvendes det mest aggregerede inddeling af fagklassifikationer, og ifølge Danmarks Statistik lægger netop denne inddeling sig tæt op ad uddannelsesniveaut.³ De informationer, der trækkes ud af jobopslag, er typisk mere fyldestgørende for fagklassifikationer end for uddannelser. Dette skyldes, at virksomheder langt oftere beskriver den efterspurgte jobtitel end den efterspurgte uddannelsesbaggrund i et jobopslag.

Tabel 1.8 viser, at det efterspurgte niveau for sprogkompetencer er omtrent ens på tværs af fagklassifikationer. Dog ses en tendens til, at der i højere grad efterspørges

³ Danmarks Statistik (2011): "DISCO-08 Danmarks Statistiks fagklassifikation"

avancerede sprogbrugere til arbejde, der forudsætter viden på højeste vidensniveau. Omvendt efterspørges der oftere sprogbrugere på begynder- og mellemniveau til arbejde inden for bl.a. kontor- og servicearbejde.

Tabel 1.8
Fordeling af sprogligt niveau og fagklassifikationer i 2015

Fagklassifikation	Begynder	Mellem	Avanceret
Ledelsesarbejde	16,3%	16,9%	16,5%
Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau	29,1%	34,1%	36,6%
Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau	16,8%	16,6%	15,4%
Almindeligt kontor- og kundeservicearbejde	11,0%	9,5%	9,0%
Service- og salgsarbejde	12,8%	11,0%	9,8%
Arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri	0,3%	0,4%	0,5%
Håndværkspræget arbejde	6,7%	4,5%	4,1%
Operatør- og monteringsarbejde samt transportarbejde	1,8%	1,9%	2,2%
Andet manuelt arbejde	5,2%	5,2%	5,8%
Hovedtotal	100%	100%	100%

Kilde: HSB-Jobindex

Note: Jobfunktionen linker til jobopslaget

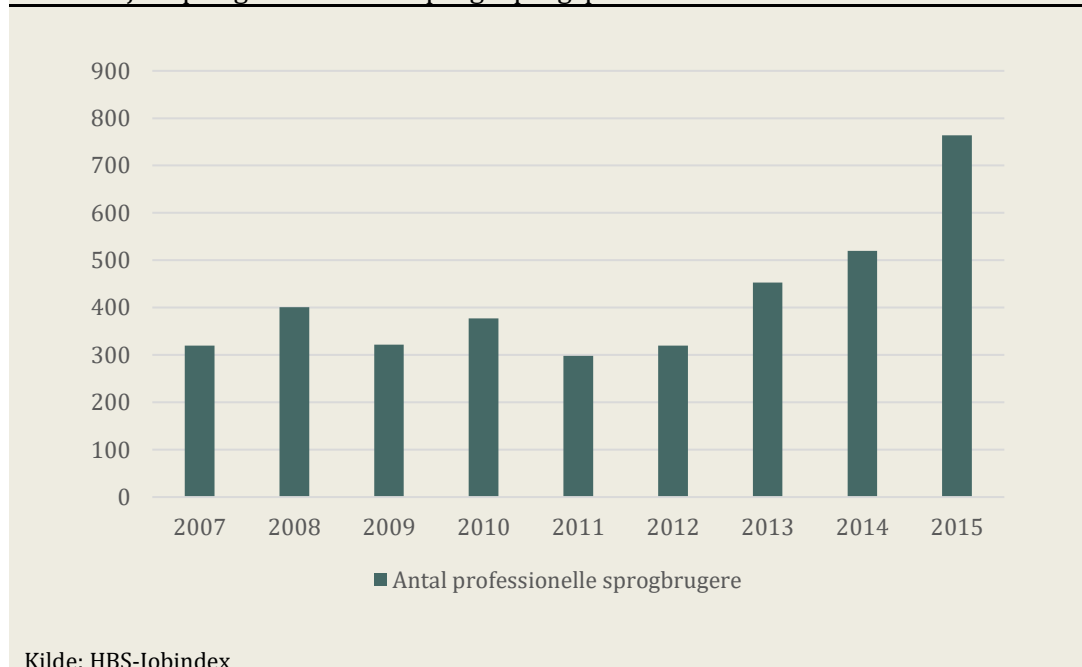
2. EFTERSPURGTE SPROGSPECIALISTER

Dette afsnit indeholder en deskriptiv analyse af efterspørgslen efter sprogspecialister inden for både det private erhvervsliv og den offentlige sektor. Sprogspecialister er professionelle sprogkyndige, der er specialiseret i et fremmedsprog.

Analysen dækker efterspørgslen efter to grupper af sprogspecialister: (i) Personer med en sproguddannelse og (ii) personer med en jobfunktion relateret til fremmedsprog. Efterspørgslen efter sproguddannede er målt ved antallet af jobopslag, hvor der specifikt er efterspurgt personer med en uddannelse inden for erhvervsprog eller fremmedsprog⁴. Herunder cand.ling.merc og cand.negot. Efterspørgslen efter personer med en jobfunktion relateret til fremmedsprog er kortlagt via jobopslag, hvor der efterspørges en translatør, tolk, oversætter eller lignende. Efterspørgslen efter denne type job er ofte ikke betinget af, at ansøger skal have en decideret sproguddannelse.

I 2015 efterspurgte erhvervslivet og den offentlige sektor samlet set 764 sprogspecialister i Danmark. I perioden fra 2007 til 2012 lå efterspørgslen nogenlunde konstant på 300-400 jobopslag om året, mens efterspørgslen er steget i årene efter 2012, jf. figur 2.1.

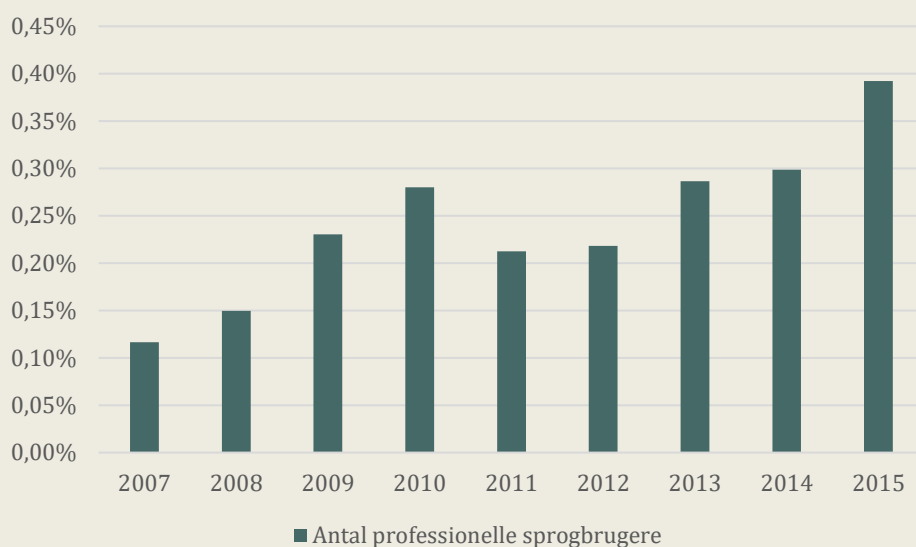
Figur 2.1
Antal af jobopslag med en efterspurgt sprogspecialist

⁴ Se bilag 1 for en liste over de konkrete uddannelser, der indgår i analysen.

Antallet af jobopslag henvendt til sprogspecialister er ikke alene steget i absolutte tal, men også relativt til det samlede antal jobopslag i Danmark. Andelen af jobopslag rettet mod professionelle sprogbrugere er således i perioden steget fra ca. 0,1 pct- til næsten 0,4 pct. set i forhold til alle jobopslag i Danmark, jf. figur 2.2.

Figur 2.2
Den relative efterspørgsel efter sprogspecialister

Kilde: HBS-Jobindex

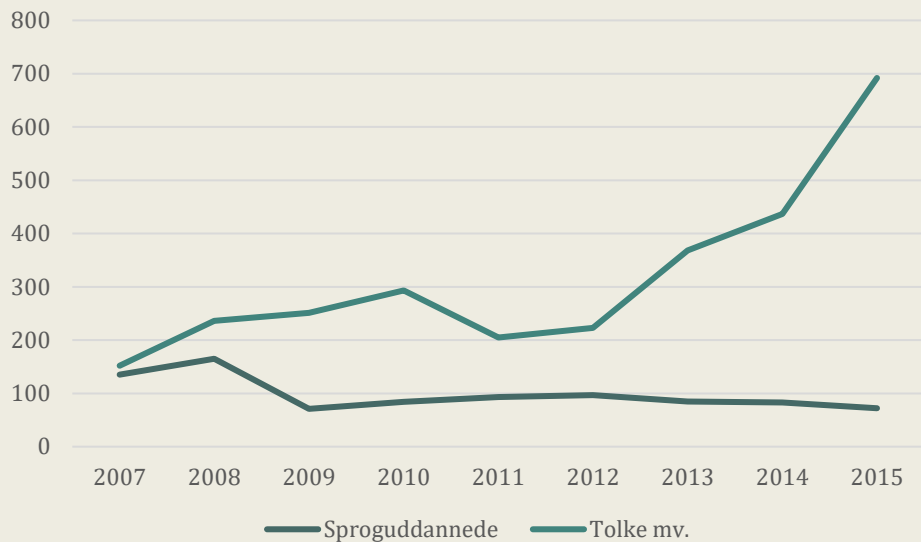
Note: Figuren viser andelen af jobopslag, som er henvendt til sprogspecialister i forhold til det samlede antal jobopslag i Danmark.

Tolke, oversættere og translatører er den gruppe blandt sprogspecialisterne, der er størst efterspørgsel efter i Danmark. I 2015 blev der efterspurgt 692 tolke, oversættere og translatører, mens der i 72 jobopslag blev efterspurgt sproguddannede. Dermed udgør tolke, oversættere og translatører 90 pct. af den samlede efterspørgsel efter sprogspecialister, jf. figur 2.3. Denne andel er vokset i perioden, idet tolke mv. kun udgjorde 52 pct. af efterspørgslen på sprogspecialister i 2007.

Udviklingen i efterspørgslen efter henholdsvis sproguddannede og tolke, oversættere mv. udvikler sig forskelligt. Således er fremgangen i efterspørgslen efter sprogspecialister siden 2012 drevet af en øget efterspørgsel på tolke, oversættere og translatører. Efterspørgsel efter sproguddannede har derimod været svagt faldende i samme periode, jf. figur 2.3.

Figur 2.3

Andel af jobopslag med en efterspurgt sprogspecialist af jobopslag i alt

Kilde: HBS-Jobindex

BRANCHERNES EFTERSPØRGSEL

Branchernes efterspørgsel efter sprogspecialister er som hovedregel kendetegnet ved, (i) at sproguddannede efterspørges til stillinger inden for undervisning i den offentlige sektor, og (ii) at tolke, oversættere og translatører efterspørges i den private sektor af tolke- og/eller oversættelsesbureauer.

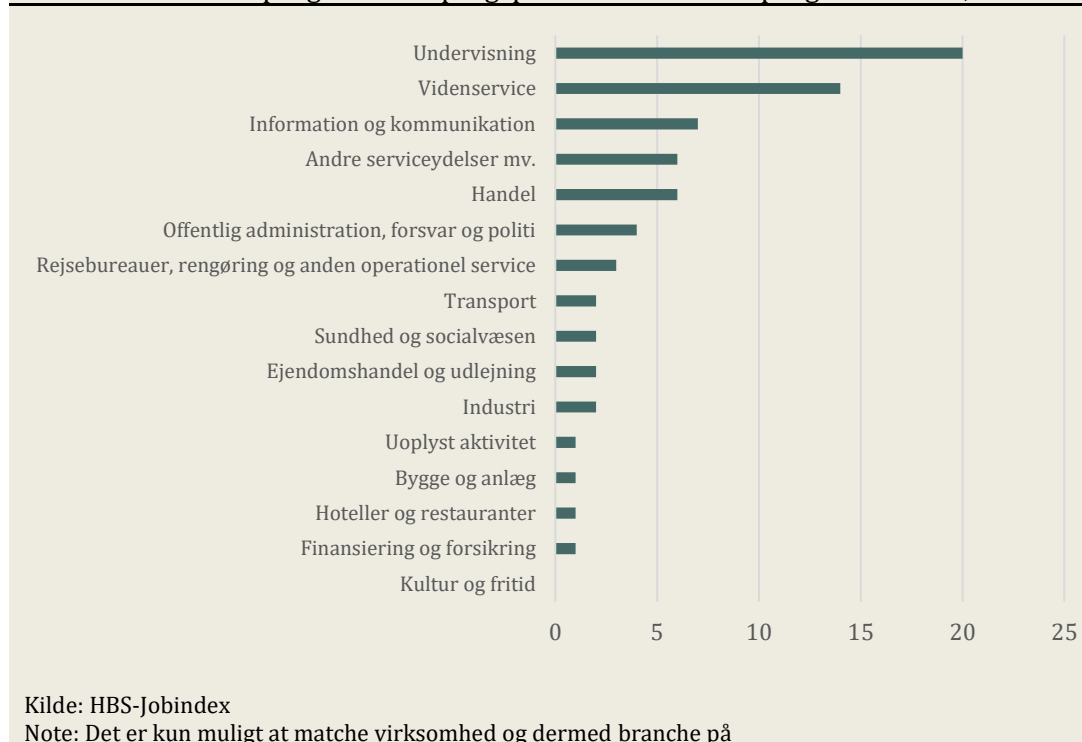
Sproguddannede

Brancherne undervisning, vidensservice samt service og kommunikation stod i 2015 for knap 60 pct. af jobopslagene efter sproguddannede. Den resterende del af efterspørgslen efter sproguddannede er bredt fordelt på tværs af andre brancher om end efterspørgslen målt på antal opslag er begrænset.

I branchen undervisning var der 20 jobopslag i 2015, hvor der eksplicit blev efterspurgt en sproguddannelse. Branchen undervisning omfatter grundskoler, gymnasier, videregående uddannelsesinstitutioner og voksenuddannelser. Jobopslag inden for undervisning dækker typisk over en gymnasielærer eller en underviser- eller vejlederstilling på et universitet. Det forekommer lavt, at der blot var 20 opslag i 2015 efter sproguddannede til branchen undervisning. En forklaring kan være, at den efterspurgte uddannelse (fx cand.mag i tysk) ikke direkte fremgår af jobopslaget, fordi en kandidatuddannelse er en almen kendt forudsætning for at undervise i sprog som gymnasielærer.

Branchen vidensservice stod i 2015 for 14 opslag, der alle er inden for konsulentvirksomhed og rådgivning, mens branchen information og kommunikation stod for 7 opslag, hvor der typisk efterspørges en kommunikationsmedarbejder.

Figur 2.4
Branchernes efterspørgsel efter sprogspecialister med en sproguddannelse, 2015

Tolke, oversættere og translatører

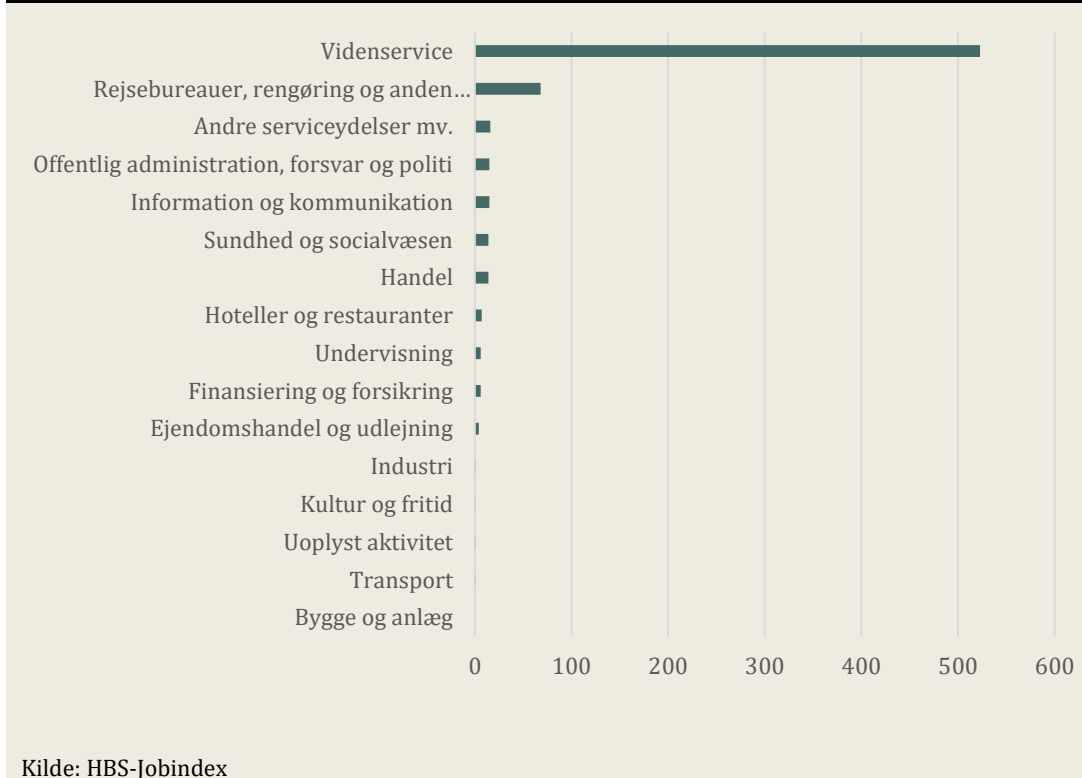
Efterspørgslen efter tolke, oversættere og translatører er koncentreret i to brancher: (i) vidensservice samt (ii) rejsebureauer, rengøring og anden operationel service. Nedenstående Figur 2.4 viser fordelingen af jobopslag, hvor der efterspørges en tolk eller oversætter mv. på brancher.

Langt størstedelen af efterspørgslen efter tolke, oversættere og translatører kommer fra tolke- og/eller oversættelsesbureauer i den private sektor. Konkret kommer hele 49 pct. af alle jobopslag rettet mod denne type sprogspecialister fra virksomheder i hovedbranchen 'vidensservice' og underbranchen 'oversættelse og tolkning'⁵.

Derudover efterspørges der mange tolke, oversættere og translatører i branchen rejsebureauer, rengøring og anden operationel service. Her kommer over 90 pct. af jobopslagene fra firmaer i underbranchen "anden operationel service" og består udelukkende af tolkefirmaer.

⁵ Branchekode 743000.

Figur 2.4
Branchernes efterspørgsel efter sprogspecialister med en sproguddannelse, 2015

EFTERSPURGTE SPROG

Efterspørgslen efter enkelte sprog er overordnet kendetegnet ved, at ikke-europæiske sprog efterspørges hos tolke, oversættere mv., mens de store europæiske sprog (engelsk, tysk og fransk) eftersøges hos sproguddannede.

Hos de sproguddannede er det i langt hovedparten af opslagene engelskkundskaber, der efterspørges. Således er engelsk efterspurgt i godt 66 pct. af opslagene, hvor en sproguddannelse efterspørges, jf. Tabel 2.1 (tabel A). Det næstmest efterspurgte sprog er tysk, der dog efterspørges i betydeligt mindre omfang – i godt 16 pct. af jobopslagene efter sproguddannede efterspørges således tysk.

Hos tolke, oversættere og translatører er engelsk også ofte efterspurgt, men efterspørgslen efter enkelte sprog er i langt højere grad koncentreret om ikke-europæiske sprog som arabisk, tyrkisk og thai, jf. Tabel 2.1 (tabel B).

Tabel 2.1
De 15 mest efterspurgte sprog for sprogspecialister henover perioden 2007-2015

Tabel A. Sproguddannede				Tabel B. Tolke, oversættere og translatoører			
Nr.	Sprog	Antal	Pct.	Nr.	Sprog	Antal	Pct.
1	Engelsk	592	66,4%	1	Engelsk	415	14,4%
2	Tysk	146	16,4%	2	Arabisk	300	10,4%
3	Fransk	48	5,4%	3	Tyrkisk	252	8,7%
4	Spansk	47	5,3%	4	Thai	229	7,9%
5	Nordisk	32	3,6%	5	Vietnamesisk	206	7,2%
6	Svensk	24	2,7%	6	Albansk	190	6,6%
7	Skandinavisk	21	2,4%	7	Burmesisk	178	6,2%
8	Norsk	19	2,1%	8	Pashto	171	5,9%
9	Arabisk	17	1,9%	9	Polsk	165	5,7%
10	Portugisisk	10	1,1%	10	Bosnisk	151	5,2%
11	Italiensk	10	1,1%	11	Nepalesisk	149	5,2%
12	Polsk	7	0,8%	12	Tamilsk	144	4,9%
13	Kinesisk	7	0,8%	13	Tysk	143	4,9%
14	Finsk	6	0,7%	14	Russisk	128	4,4%
15	Hollandsk	5	0,6%	15	Kinesisk	127	4,4%

Kilde: HBS-Jobindex
Note: Den efterspurgte sprogkompetence er identificeret ud fra det faktiske ordvalg i opslaget. Antallet af jobopslag er summeret henover årene 2007-2015.

Når en virksomhed efterspørger en tolk eller lignende, så efterspørger de typisk færdigheder blandt mange forskellige sprog, hvilket formegentlig skyldes, at det kan være svært at rekruttere professionelle sprogbrugere til ét specifikt sprog – burmesisk eksempelvis.

En typisk sætning i sådan et opslag efter en tolk eller lignende kan være:

"Vi søger en tolk til flydende og skriftlige oversættelsesopgaver inden for følgende sprog: finsk, fransk, burmesisk ...".

Et typisk jobopslag, hvor der efterspørges en sproguddannet kan se således ud:

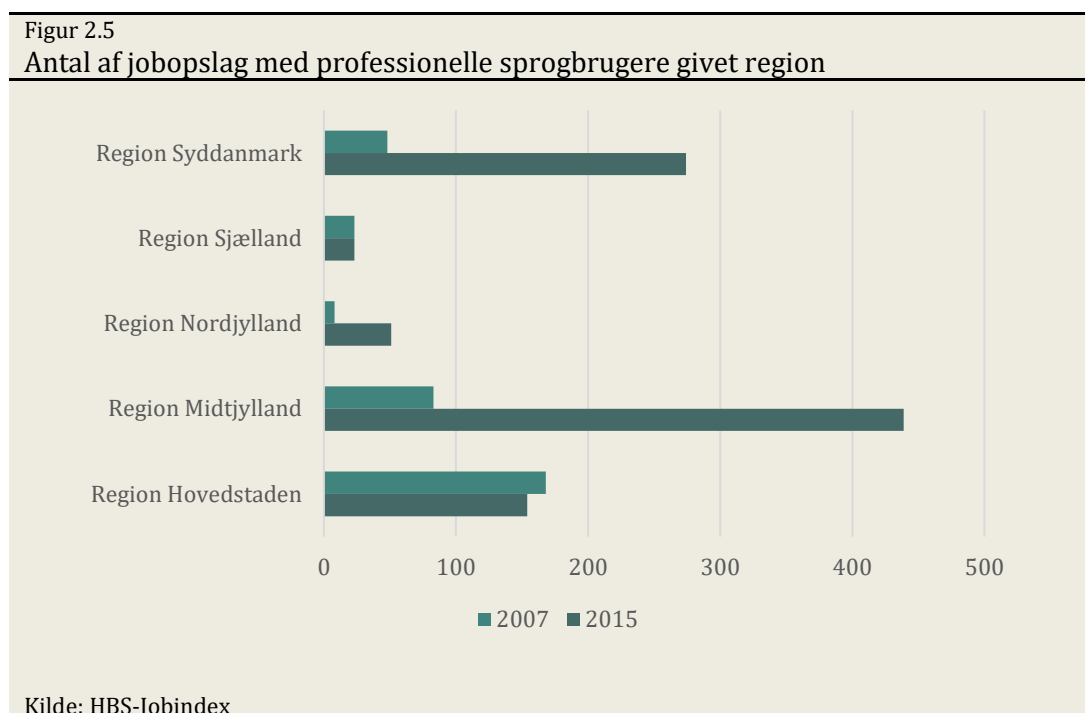
"Vi forestiller os du har sproglig uddannelse på cand.ling.merc. -niveau i minimum engelsk og har erfaring med oversættelse og terminologiarbejde".

I og med at virksomheden nævner en specifik sproguddannelse (indenfor engelsk, tysk, spansk eller fransk), så vil et helt femte efterspurgt sprog ofte henvise til et sprog af interesse eller til specifikke oversættelsesopgaver. Eksempelvis lyder et jobopslag:

"Vi kommunikerer dagligt i engelsk, dansk, norsk, tysk, spansk, polsk, finsk ... Du er cand.mag eller cand.ling.merc med hovedfag i engelsk og har flere års erfaring som oversætter og projektleder."

DET REGIONALE PERSPEKTIV

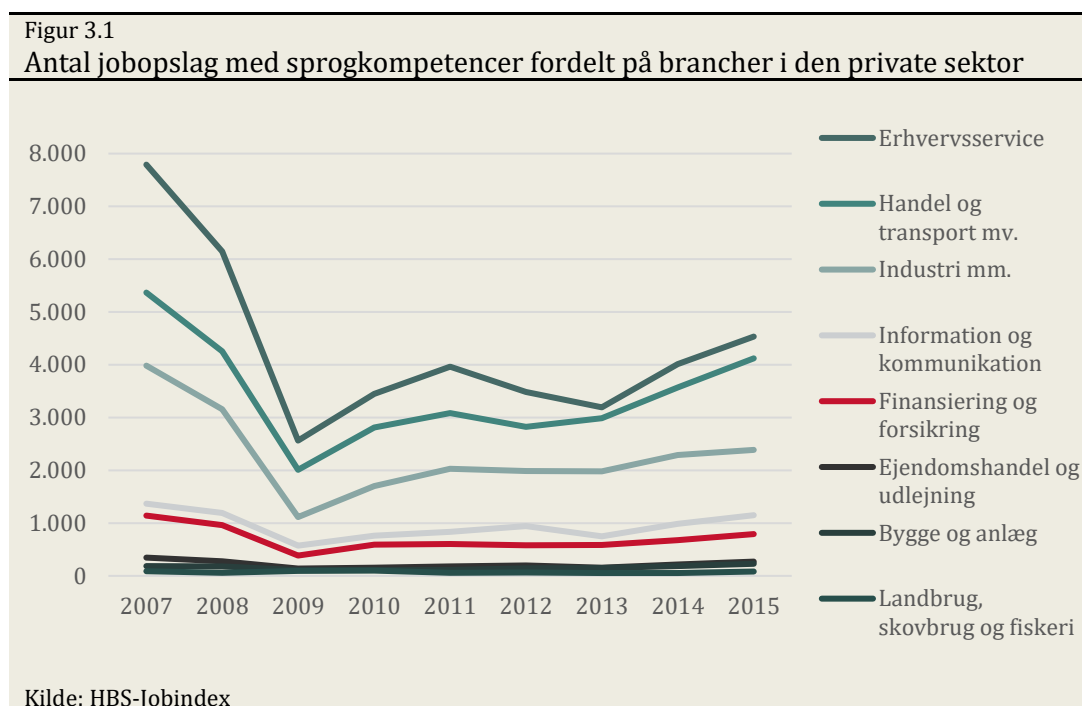
Efterspørgslen efter sprogspecialister er steget kraftigt i Region Syddanmark, Region Midtjylland og Region Nordjylland. Efterspørgslen er således 4 til 5 gange større i 2015 end i 2007 for de pågældende regioner. Ligesom på landsplan er stigningen koncentreret omkring perioden fra 2012 til 2015 og for gruppen af tolke og oversættere.

3. DEN PRIVATE SEKTOR

I dette kapitel beskrives efterspørgslen efter sprogkompetencer i den private sektor. I 2015 var der godt 18.200 jobopslag med sprogkompetencer. Dermed står den private sektor for godt 70 pct. af alle jobopslag, hvor der blev efterspurgt andre sprog end danske. I 2007 var der i alt 24.600 jobopslag fra private virksomheder, hvor der blev efterspurgt sprogkompetencer.

70 pct. af alle jobopslag i den private sektor, hvor der efterspørges sprogkompetencer, ligger i fem brancher: erhvervsservice, handel og transport, industri, information og kommunikation og finansiering og forsikring, jf. Figur 3.1. Det er også brancher i den private sektor med mange beskæftigede. Virksomheder i brancherne byggeri og anlæg og landbrug, skovbrug og fiskeri efterspørger markant færre medarbejdere med sproglige kompetencer målt i absolutte tal.

Udviklingen i antallet af jobopslag i den private sektor følger konjunkturudviklingen generelt i økonomien med et stort fald i efterspørgslen fra 2007 til 2009 og efterfølgende genopretning med stigende efterspørgsel.

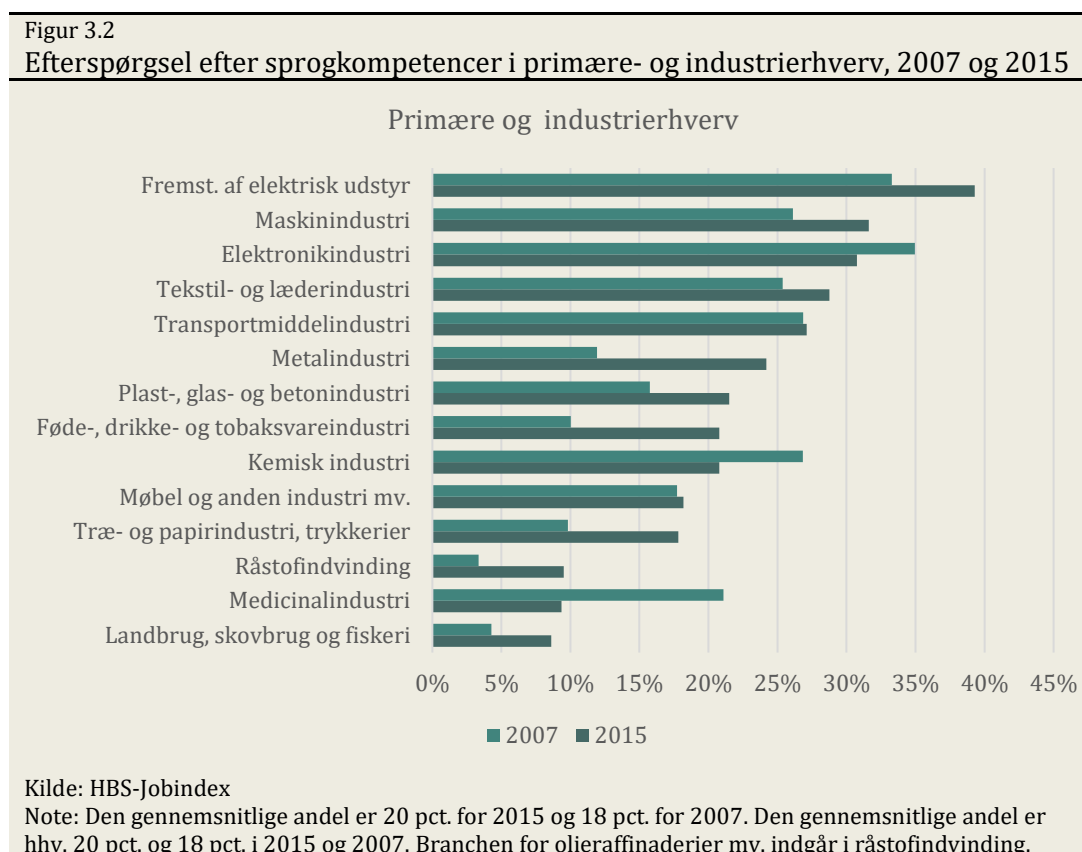
BRANCHERNES EFTERSPØRGSEL

I den industrielle produktion er efterspørgslen efter sprogkompetencer høj. Det gælder især i fremstilling af elektronisk udstyr i 2015, hvor der efterspørges sprogkompetencer i 39 pct. af alle opslag (189 af 481 jobopslag), og i maskinindustri,

hvor sprogkompetencer efterspørges i 32 pct. af opslagene (683 ud af 2.160 jobopslag) samt elektronik- og tekstilindustri, hvor der efterspørges sprogkompetencer i henholdsvis 31 og 29 pct. af alle opslag (henholdsvis 298 af 269 jobopslag og 69 af 240 jobopslag), jf. Figur 3.2.

Efterspørgslen i disse brancher er langt over den gennemsnitlige efterspørgsel inden for den primære sektor og industrien, hvor der efterspørges sprogkompetencer i 19 pct. af alle jobopslag i 2015.

Omvendt er andelen af jobopslag med sprogkompetencer relativ lav inden for råstofindvinding, landbrug og medicinalindustri samt medicinalindustri. Det kan hænge sammen med, at jobopslag i disse brancher ofte er på engelsk. Jobopslag på andre sprog end danske behandles i kapitel 5. Det bemærkes i øvrigt, at andelen af jobopslag med sprogkompetencer inden for kemi og medicinalvirksomhed er faldet markant fra 2007 til 2015.

For at give et indtryk af de typiske stillinger, hvor der efterspørges sprogkompetencer, kan man se på de 10 mest efterspurgte jobfunktioner i jobopslag med sprogkompetencer. Tabel 2.2 angiver disse i fire brancher, hvor efterspørgslen efter sprogkompetencer er størst. Tabellen giver ikke et fyldestgørende billede af efterspørgslen, men et indtryk i hvilke jobfunktioner, der typisk kræver sprogkompetencer.

For brancherne elektronisk udstyr, maskinindustri og elektronikindustri tegner der sig et billede af, at efterspørgslen efter ingeniører eller ledere med sprogkompetencer er høj. Således er det typisk i jobopslag efter en ingeniør eller tekniker, at sprogkompetencer er efterspurgt. Men også kompetencer inden for koordinering (projektledere, managere og koordinatorer) kombineret med sproglige kompetencer er i høj grad efterspurgt.

For tekstilindustrien er der i høj grad tale om stillinger vedrørende salg, indkøb og logistik, hvor der også er efterspurgt sprogkompetencer. Det skal ses i lyset af, at tekstilindustrien i dag kun i begrænset omfang har produktion i Danmark.

Tabel 2.3
Typiske jobfunktioner med sprogkompetencer i udvalgte brancher, 2015

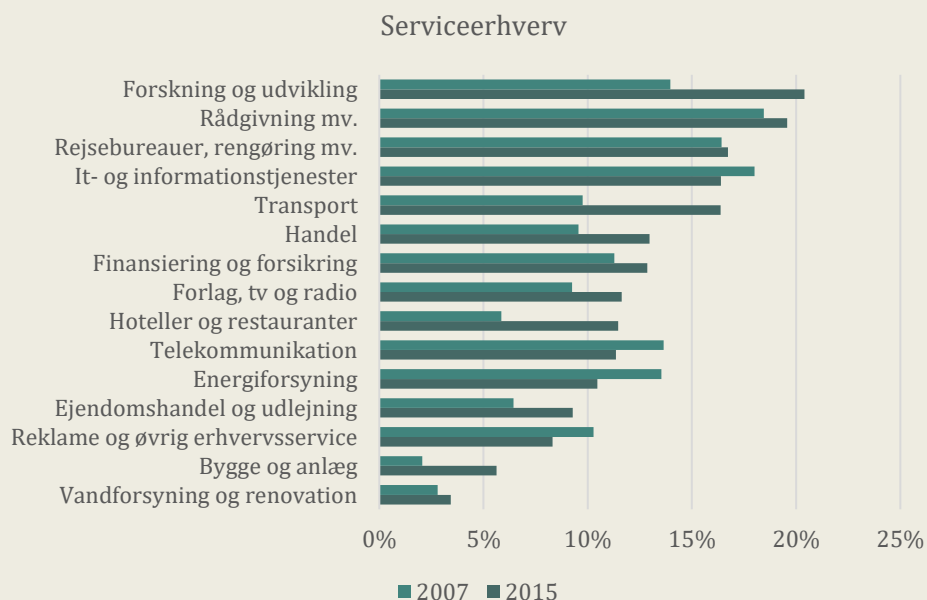
<i>Elektronisk udstyr mv.</i>	<i>Jobopslag</i>	<i>Maskinindustri</i>	<i>Jobopslag</i>	<i>Tekstil mv..</i>	<i>Jobopslag</i>	<i>Elektronikindustri</i>	<i>Jobopslag</i>
Manager	60	Projektleder	251	Koordinator	23	Projektleder	88
Udviklingsingeniør	56	Maskiningeniør	204	Sælger	21	Manager	86
Projektleder	53	Manager	193	Salgsassistent	17	Producer	52
Salgsingeniør	36	Sales manager	147	Kontorassistent	16	Udviklingsingeniør	52
Konstruktør	29	Koordinator	119	Producer	15	Softwareudvikler	47
Maskiningeniør	29	Service-tekniker	111	Designer	14	Produktionstekniker	43
Servicetekniker	26	Produktionsteknolog	106	Markedsfører	14	Koordinator	36
Softwareudvikler	23	Controller	96	Logistikassistent	12	Sales manager	36
Kvalitetsingeniør	21	Teknisk assistent	96	Bogholder	11	Elektroniktekniker	35
Koordinator	20	Producer	85	Indkøbsassistent	11	Økonom	33

Kilde: HBS-Jobindex

I serviceerhvervene efterspørges i 14 pct. af jobopslagene en sprogkompetence. Dermed er der færre jobopslag med sprogkompetencer set i forhold til industrien. Som i industrien er der dog også stor forskel fra branche til branche i serviceerhvervene. I Forskning og udvikling og Rådgivning efterspørges sprogkompetencer i ca. 20 pct. af jobopslagene.

Sammenlignet med 2007 udgør specielt jobopslag inden for Forskning og udvikling en større andel i 2015. Jobopslag inden for telekommunikation og reklame mv. er derimod faldet markant siden 2007.

Figur 3.4
Efterspørgsel efter sprogkompetencer i serviceerhverv, 2007 og 2015

Kilde: HBS-Jobindex

Note: Den gennemsnitlige andel er 14 pct. i 2015 og 11 pct. i 2007. Den stiplede linje er 13 pct.

Ligesom for industrierhvervene ses en del jobtitler inden for koordinering i serviceerhvervene med efterspurgte sprogkompetencer. Derudover ses det, at der typisk efterspørges sprogkompetencer i jobopslag til højtuddannede medarbejdere. Dette kan være biologer inden for forskning, advokaten inden for rådgivning og stærkstrømsingeniøren eller maskinmesteren inden energiforsyning.

Tabel 2.5
Typiske jobfunktioner med sprogkompetencer i udvalgte brancher, 2015

<i>Forskning og udvikling</i>	<i>Job-opslag</i>	<i>Rådgivning mv.</i>	<i>Job-opslag</i>	<i>Energiforsyning</i>	<i>Job-opslag</i>
Department head	128	Manager	622	Manager	63
Laborant	103	Projektleder	607	Projektleder	62
Manager	81	Controller	283	Økonom	62
Sekretær	73	Koordinator	264	Koordinator	33
Jurist	59	Sekretær	246	Controller	31
Biolog	55	Advokatfuldmægtig	224	Stærkstrømsingeniør	31
Økonom	54	Advokat	219	Maskinmester	30
Projektleder	51	Salgskonsulent	208	Sekretær	28
Controller	50	Sales manager	189	Maskiningeniør	23
Koordinator	44	Key account manager	173	Afdelingsleder	16

Kilde: HBS-Jobindex

EFTERSPURGTE SPROG

I 2015 var der i den private sektor godt 16.500 jobopslag, hvor engelsk som sprogkompetence blev efterspurgt, jf. 2.6. Det svarer til, at der blev efterspurgt engelsk som sprogkompetence i knap 80 pct. af alle jobopslag Tysk, svensk, norsk, fransk og skandinavisk ligger også højt på listen over specifikt efterspurgte sprogkompetencer i 2015.

Tabel 2.6

De 30 mest efterspurgte sprogkompetencer i private virksomheder, 2015

Nr.	Sprog	Antal	Pct.	Nr.	Sprog	Antal	Pct.
1	Engelsk	16.528	90,4%	16	Arabisk	10	0,1%
2	Tysk	2.809	15,4%	17	Portugisisk	7	0,0%
3	Svensk	557	3,0%	18	Albansk	7	0,0%
4	Norsk	333	1,8%	19	Japansk	5	0,0%
5	Fransk	253	1,4%	20	Litauisk	4	0,0%
6	Skandinavisk	199	1,1%	21	Thai	4	0,0%
7	Spansk	112	0,6%	22	Flamsk	3	0,0%
8	Nordisk	68	0,4%	23	Hindi	2	0,0%
9	Finsk	35	0,2%	24	Islandsk	2	0,0%
10	Italiensk	30	0,2%	25	Rumænsk	2	0,0%
11	Grønlandsk	26	0,1%	26	Bulgarsk	2	0,0%
12	Polsk	25	0,1%	27	Mandarin	2	0,0%
13	Hollandsk	23	0,1%	28	Pashto	1	0,0%
14	Kinesisk	18	0,1%	29	Ungarsk	1	0,0%
15	Russisk	14	0,1%	30	Serbisk	1	0,0%

Kilde: HBS-Jobindex

Note: Den efterspurgte sprogkompetence er identificeret ud fra det faktiske ordvalg i opslaget.

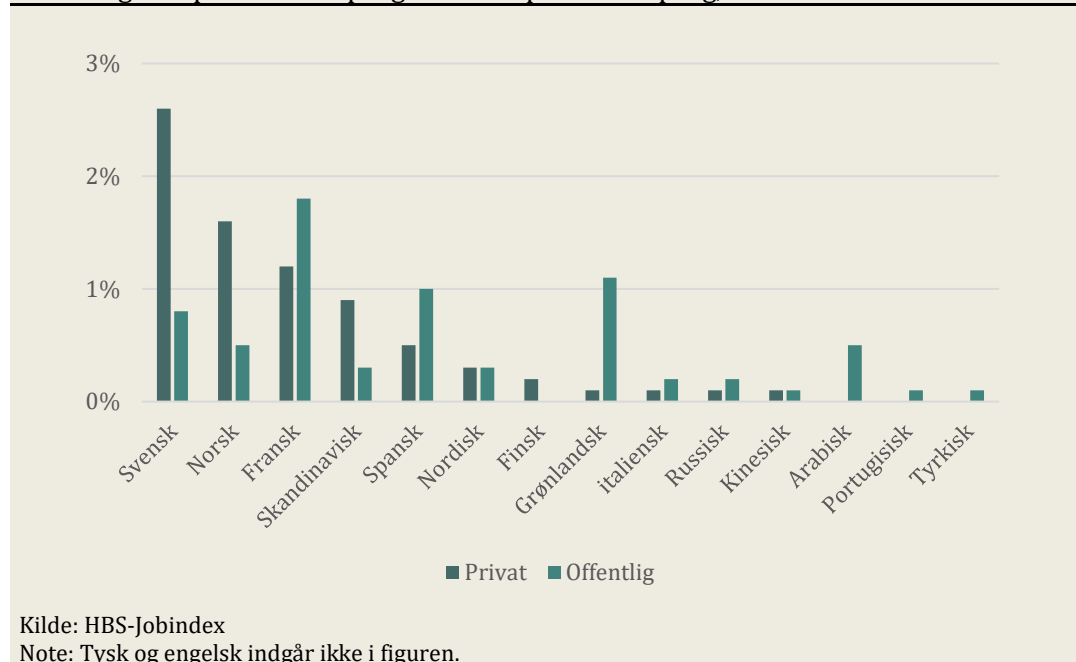
Sprogkompetencer som "nordisk", "skandinavisk", "kinesiske" er udtryk for ordvalget i opslaget.

En sammenligning mellem antallet af jobopslag i den private sektor mod den offentlige sektor viser forholdsvis tydelige forskelle i efterspørgslen efter sprogkompetencer i de to sektorer. I begge sektorer er den en høj efterspørgsel efter engelske og tyske sprogkompetencer. I den private sektor indgår engelsk i 78 pct. af alle opslag med sprogkompetencer, og tysk i 13 pct. I den offentlige sektor indgår engelsk i 83 pct. af alle opslag med sprogkompetencer og tysk i 10 pct.

Ser man nærmere på de øvrige sprog, så er den private sektor kendetegnet ved i højere grad at efterspørge svensk, norsk og skandinavisk. Fx er svensk efterspurgt i godt 3 pct. af opslag med sprogkompetencer i den private sektor mod knap 1 pct. i opslag med sprogkompetencer i den offentlige sektor. Omvendt er fransk, spansk, grønlandsk, italiensk, russisk og arabisk i højere grad efterspurgt i den offentlige sektor. Således er

fx grønlandsk efterspurgt i godt 1 pct. af alle jobopslag med sprogkompetencer i den offentlige sektor, men kun i 0,1 pct. af alle jobopslag med sprogkompetencer i den private sektor.

Figur 3.7
Offentlige vs. privat efterspørgsel efter specifikke sprog, 2015

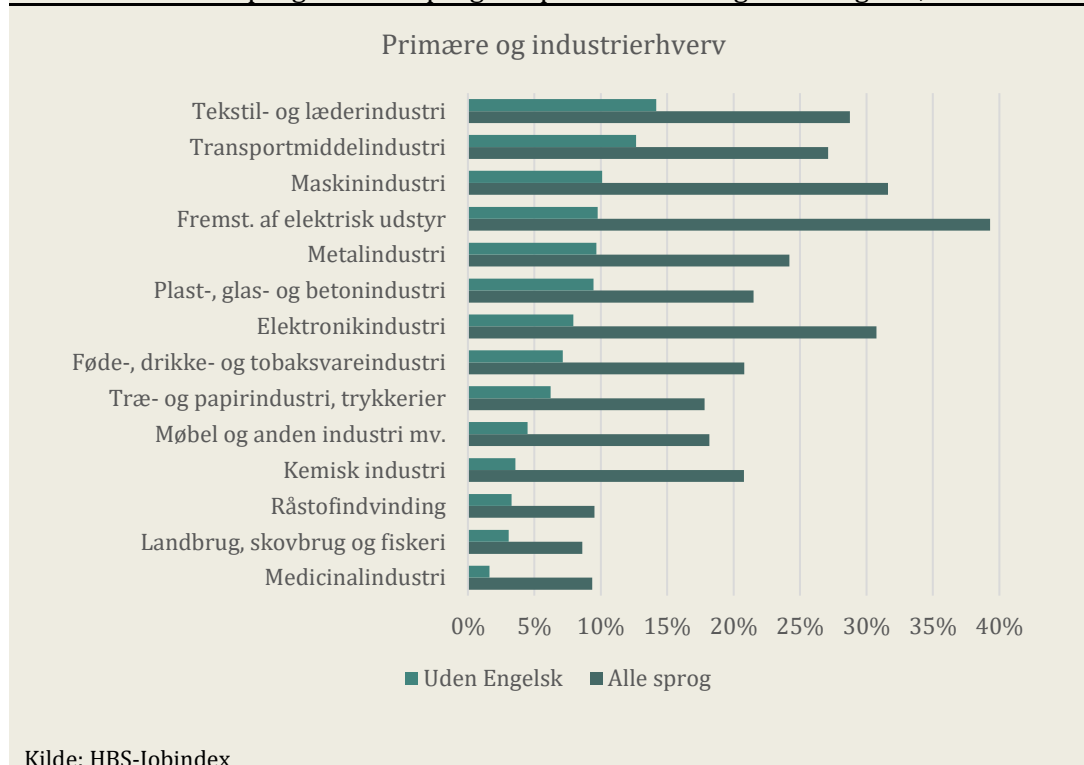
Som det fremgår i denne analyse er engelsk den klart mest efterspurgte sprogkompetence. Derfor kan det være interessant at belyse, hvordan branchernes sprogeforsøgelse ser ud, når man ser bort for engelsk.

En opdeling på brancher i industrien viser, at efterspørgslen efter sprogkompetencer andre end engelsk er høj især i tekstil- og læderindustrien samt i transportmiddelindustrien. Således er der i 14 pct. af alle jobopslag (34 af 240 jobopslag) i tekstil- og læderindustrien efterspurgt en sprogkompetence, der ikke er engelsk. Og i transportmiddelindustrien er der tilsvarende efterspurgt sprogkompetencer i 13 pct. af opslagene (21 af 166 jobopslag), der ikke er engelsk, jf. Figur 3.8. Til sammenligning efterspørges der blot andre sprog end engelsk i 6 pct. af jobopslag med sprogkompetencer i primære og industrihverv.

I de traditionelle produktionsindustrier som elektronisk udstyr, ma/skinindustri og elektronikindustri er efterspørgslen fortsat relativt høj på omkring 10 pct., dog er engelsk meget efterspurgt her.

Figur 3.8

Industriens efterspørgsel efter sprogkompetencer med og uden engelsk, 2015

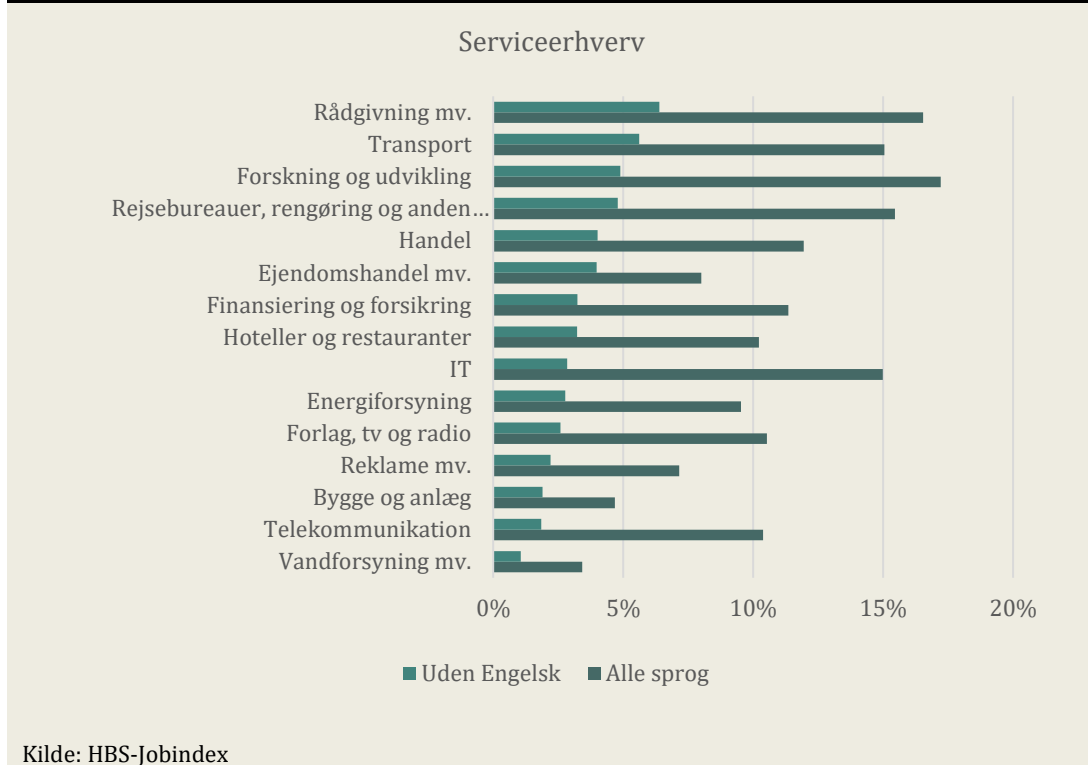

Det tilsvarende billede for serviceerhvervene er, at det fortsat er i brancherne forskning og udvikling, rådgivning samt rejsebureauer, rengøring og anden operationel service, hvor efterspørgslen efter sprogkompetencer er størst. I forskning og udvikling efterspørges i knap 5 pct. af jobopslagene sprogkompetencer andre end engelsk, og i rådgivning efterspørges i godt 6 pct. af jobopslagene sprogkompetencer andre end engelsk. Til sammenligning efterspørges der i gennemsnit andre sprogkompetencer end engelsk i 4 pct. af jobopslag med sprogkompetencer inden for serviceerhverv.

To andre servicebrancher, der træder en smule frem, når man ser bort fra engelsk, er transportbranchen og ejendomshandel og udlejning. I transportbranchen efterspørges i godt 6 pct. af jobopslagene en sprogkompetence andet end engelsk, og i branchen for rejsebureauer og rengøring mv. efterspørges i ca. 5 pct. en sprogkompetence andet end engelsk.

Figur 3.9

Efterspørgsel efter sprogkompetencer i service med og uden engelsk, 2015

Danske virksomheder efterspørger typisk andre sprogkompetencer end engelsk i brancherne, hvor der også efterspørges engelsk. Af Figur 3.8 og 2.9 kan man se at andelen af jobopslag, hvor der efterspørges sprog med og uden engelsk er høje for de samme brancher. Dog ses der eksempler på brancher med høj efterspørgsel efter engelske sprogkompetencer og en relativt lavere efterspørgsel efter andre sprog. Dette er blandt andet tilfældet for jobopslag i IT branchen og telekommunikationsbranchen for serviceerhverv og for jobopslag i kemisk- og elektronikindustri for primære og industrierhverv.

4. DEN OFFENTLIGE SEKTOR

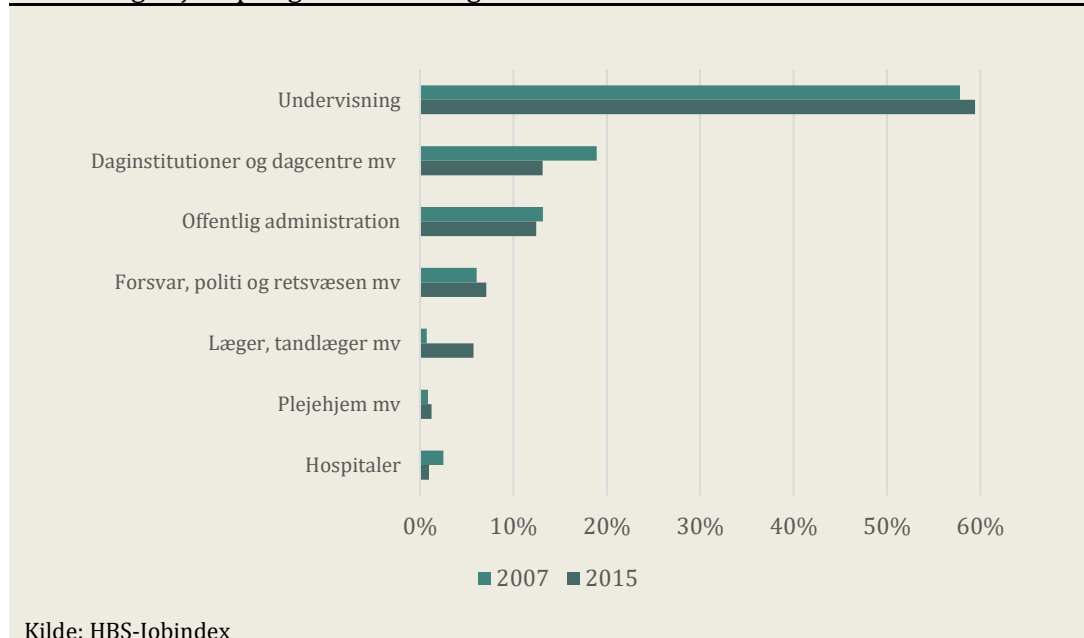
I dette kapitel beskrives efterspørgslen efter sprogkompetencer i den offentlige sektor⁶. I 2015 var der godt 6.700 jobopslag med sprogkompetencer, og den offentlige sektor står dermed for næsten 30 pct. af alle jobopslag med sprogkompetencer. I 2007 var der i alt 4.000 jobopslag med sprogkompetencer i den offentlige sektor.

Antallet af jobopslag med sprogkompetencer i den offentlige sektor er også steg i forhold til det samlede antal jobopslag i Danmark. Således udgjorde offentlige jobopslag 3 pct. af alle jobopslag i 2007, mens udgjorde 6 pct. de i 2015 - altså en fordobling.

BRANCHERNES EFTERSPØRGSEL

Hovedparten af jobopslagene med sprogkompetencer inden for den offentlige sektor ligger i branchen undervisning, Figur 4.1. Knap 60 pct. af alle jobopslag med sprogkompetencer i den offentlige sektor ligger således inden for denne branche, der dækker grundskoler, gymnasier og erhvervsfaglige skoler, voksenundervisning mv. og videregående uddannelsesinstitutioner. Fordelingen af jobopslag efter branche i den offentlige sektor har ikke ændret sig væsentligt siden 2007.

Figur 4.1
Fordeling af jobopslag i den offentlige sektor efter branche

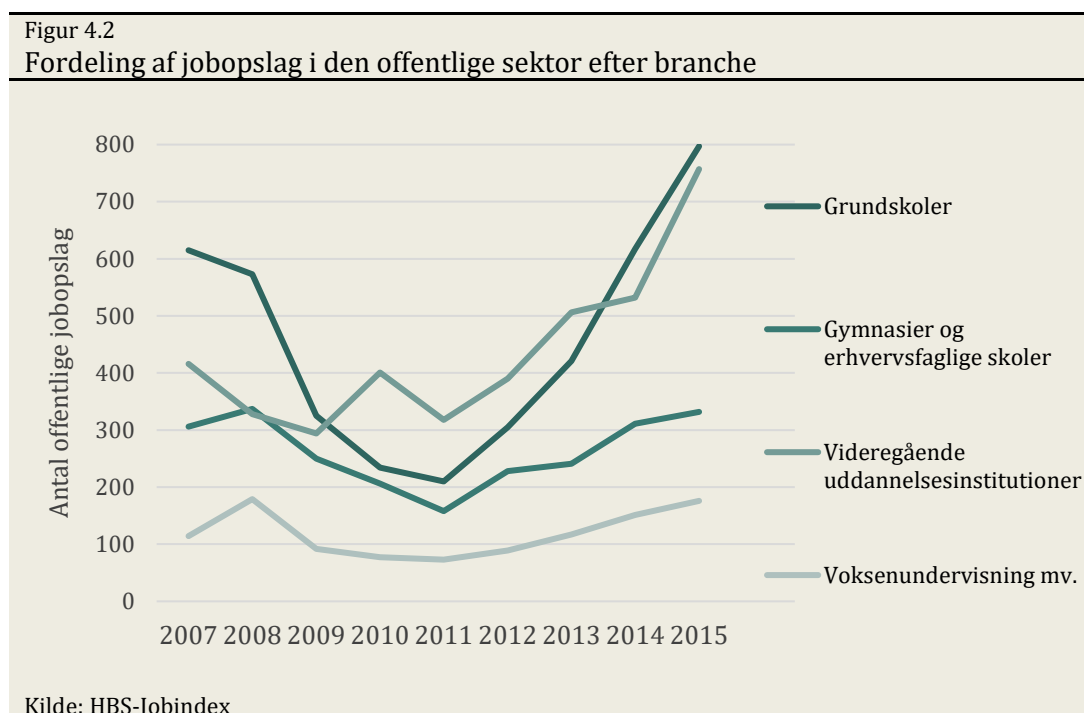
⁶ Den offentlige sektor er defineret ud fra Dansk Branchenomenklatur 2007 ved hovedafdeling O til R. Definitionen dækker også private aktører på områder, der traditionelt er drevet af den offentlige sektor i Danmark. Fx private udbud af voksenuddannelse, private daginstitutioner eller privathospitaler.

Inden for undervisning er det hovedsageligt stillinger ved grundskole og videregående uddannelser, hvor der efterspørges sprogkompetencer, jf. Figur 4.2.

På de videregående uddannelsesinstitutioner har antallet af jobopslag med sprogkompetencer været stigende stort set gennem hele perioden fra 2007 til 2015. Således var der efterspurgt sprogkompetencer i 400 opslag i 2007, men der i 2015 var efterspurgt sprogkompetencer i 750 opslag. Til sammenligning er antallet af jobopslag inden for gymnasier på nogenlunde samme niveau i 2007 som i 2015.

Det skal bemærkes at antallet jobopslag generelt er øget i perioden og at antallet af offentlige jobopslag er også steget. Trods en stor stigning i antal jobopslag inden for grundskoler og videre gående uddannelsesinstitutioner er andelen af offentlige jobopslag med sprogkompetencer inden for uddannelse stort set ens i 2007 og 2015.

For at give et indtryk af de typiske stillinger, hvor der efterspørges sprogkompetencer, kan man se på de mest efterspurgte jobfunktioner i jobopslag med sprogkompetencer. Figur 4.3. viser en tabel med de hyppigste jobtitler inden for det offentlige generelt i 2015. Tabellen giver ikke et fyldestgørende billede af efterspørgslen, men et indtryk i hvilke jobfunktioner, der typisk kræver sprogkompetencer i den offentlige sektor.

Der efterspørges typiske lærer og pædagoger i jobopslag med sprogkompetencer inden for det offentlige. Skolelærer dækker i nedenstående tabel over alle jobopslag, hvor der efterspørges en "skolelærer". Inden for undervisning er de typiske jobopslag naturligvis lærer, men der er også en efterspørgsel efter personer med sprogkompetencer inden for forskning og voksenuddannelse. I jobopslag opslået af virksomheder inden for daginstitutioner og dagcentre mv., så efterspørges der typisk

en medarbejder inden for sygepleje, pædagogik eller frivillige. Blandt jobopslag opslået af den offentlige administration efterspørges der typisk medarbejder med sprogkompetencer inden for generelt kontorarbejde, kommunikation eller jura.

Tabel 3.3
Fordeling af jobopslag i den offentlige sektor efter branche, 2015

<i>Undervisning</i>	
Lærer	1.298
Matematiklærer	323
Koordinator	126
Økonom	92
Projektleder	84
Pædagog	72
Manager	59
Sygeplejerske	55
Sekretær	51
Laborant	47
Jurist	40
Danselærer	38
Psykolog	33
IT supporter	31
Adjunkt	30
Kommunikationsmedarbejder	30

Kilde: HBS-Jobindex

EFTERSPRUGTE SPROG

Efterspørgslen efter sprogkompetencer i det offentlige følger samme overordnede træk som det generelle billede. Efterspørgslen kan primært henføres til sprogkompetencer inden for engelsk og tysk. I godt 5.200 jobopslag, hvor der blev efterspurgt engelske sprogkompetencer, mens der i 633 jobopslag blev efterspurgt tysk. Det svarer til henholdsvis 83 pct. og 10 pct. af alle jobopslag med sprogkompetencer i den offentlige sektor.

Figur 4.4
De 30 mest efterspurgte sprogkompetencer i offentlige virksomheder, 2015

Nr.	Sprog	Antal	Pct.	Nr.	Sprog	Antal	Pct.
1	Engelsk	5.208	76,8%	16	Finsk	2	0,0%
2	Tysk	633	9,3%	17	Japansk	2	0,0%
3	Fransk	116	1,7%	18	Hindi	2	0,0%
4	Grønlandsk	72	1,1%	19	Pashto	2	0,0%
5	Spansk	63	0,9%	20	Urdu	2	0,0%
6	Svensk	53	0,8%	21	Polsk	1	0,0%
7	Norsk	34	0,5%	22	Islandsk	1	0,0%
8	Arabisk	31	0,5%	23	Rumænsk	1	0,0%
9	Nordisk	20	0,3%	24	Ungarsk	1	0,0%
10	Skandinavisk	17	0,3%	25	Græsk	1	0,0%
11	Italiensk	12	0,2%	26	Indisk	1	0,0%
12	Russisk	11	0,2%	27	Indonesisk	1	0,0%
13	Kinesisk	9	0,1%	28	Hollandsk	0	0,0%
14	Portugisisk	5	0,1%	29	Albansk	0	0,0%
15	Tyrkisk	5	0,1%	30	Litauisk	0	0,0%

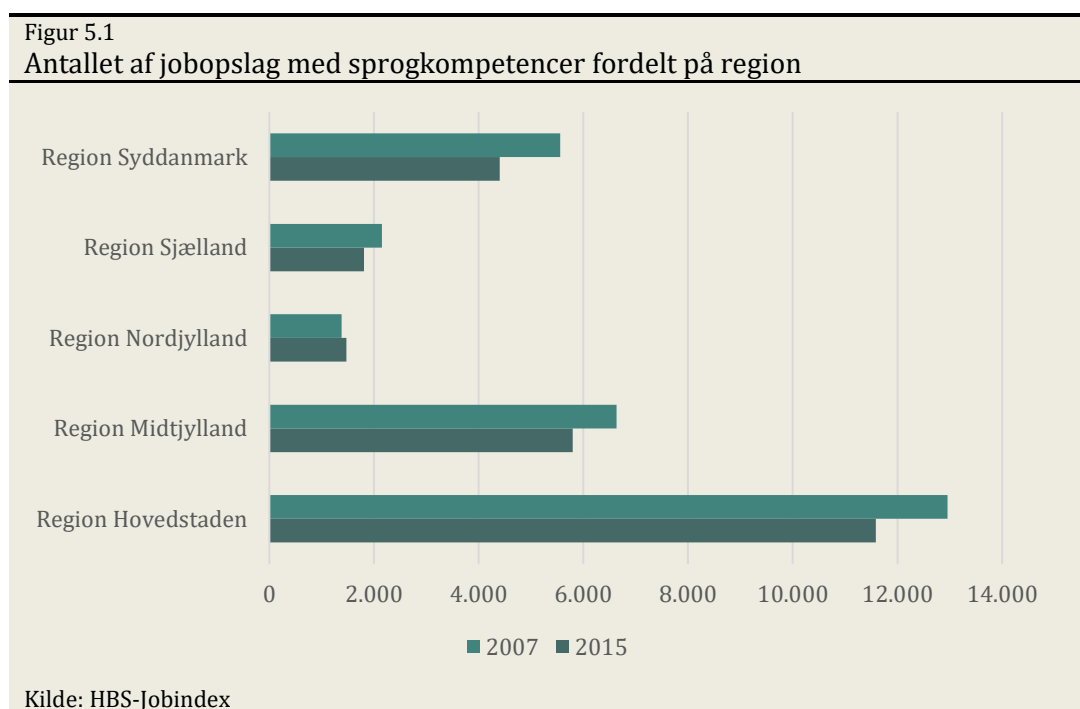
Kilde: HBS-Jobindex

Note: Den efterspurgte sprogkompetence er identificeret ud fra det faktiske ordvalg i opslaget. Sprogkompetencer som "nordisk", "skandinavisk", "kinesiske" er udtryk for ordvalget i opslaget.

Ser man nærmere på de øvrige sprog, så er fransk, spansk, grønlandsk, italiensk, russisk og arabisk i højere grad efterspurgt i den offentlige sektor end den private sektor. Således er fx grønlandsk efterspurgt i 1,1 pct. af jobopslag med sprogkompetencer i den offentlige sektor, men kun i 0,1 pct. af alle jobopslag med sprogkompetencer i den private sektor. Der henvises til figur 2.7 for en nærmere beskrivelse.

5. DET REGIONALE PERSPEKTIV

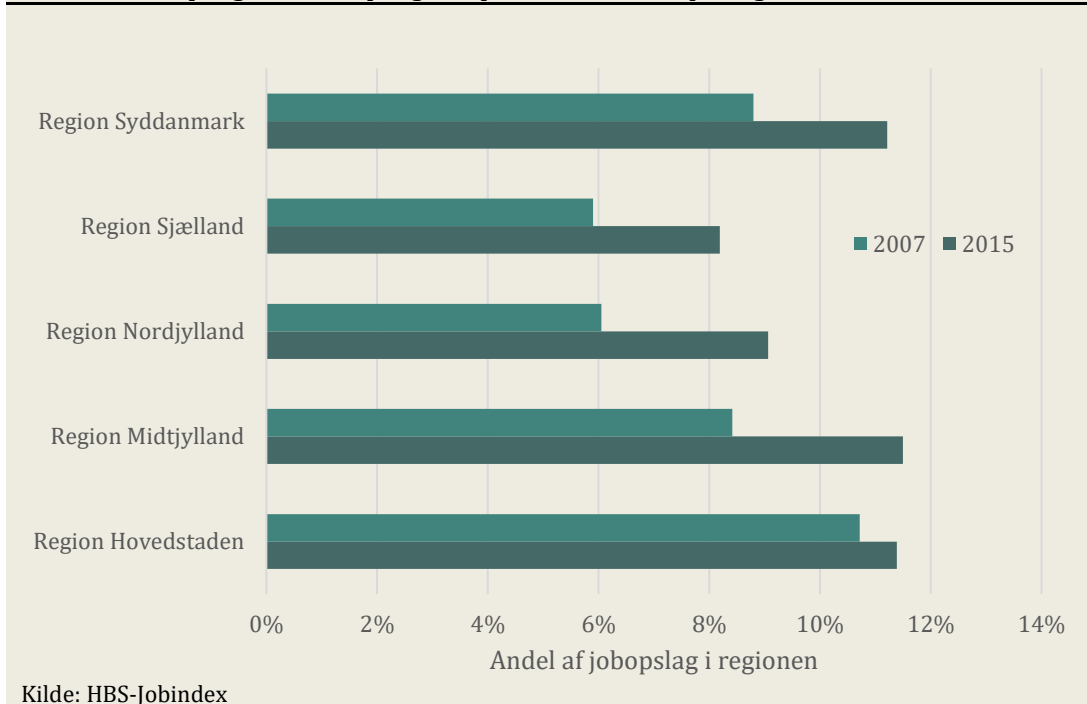
I dette kapitel beskrives efterspørgslen efter sprogkompetencer fordelt regionalt. Det absolutte antal af jobopslag med sprogkompetencer er markant størst i Region Hovedstaden og mindst for Region Sjælland og Nordjylland.

Dette billede ser dog noget anderledes ud, hvis man tager højde for at antallet af jobopslag generelt er højt i områder, hvor befolkningstætheden er høj. Dette kan ses i Figur 5.2. Den relative andel af jobopslag, hvor der efterspørges sprogkompetencer er højest for Region Midtjylland, tæt efterfulgt af Region Hovedstaden og Region Syddanmark. Der efterspørges sprogkompetencer i godt 12 pct. af alle jobopslag i region i 2015. Til sammenligning efterspørges der blot sproglige kompetencer i knap 8 pct. af jobopslagene fra Region Sjælland. Der ses altså en relativt højere efterspørgsel efter sproglige kompetencer i Region Syddanmark end Region Sjælland.

Relativt er andelen af jobopslag med sproglige kompetencer steget med knap 3 pct. point for alle andre regioner end Region Hovedstaden fra 2007 til 2015. Den tilsvarende stigning for Region Hovedstaden har været på mindre end 1 pct. point.

Figur 5.2
Relativ efterspørgsel efter sprogkompetencer fordelt på regioner

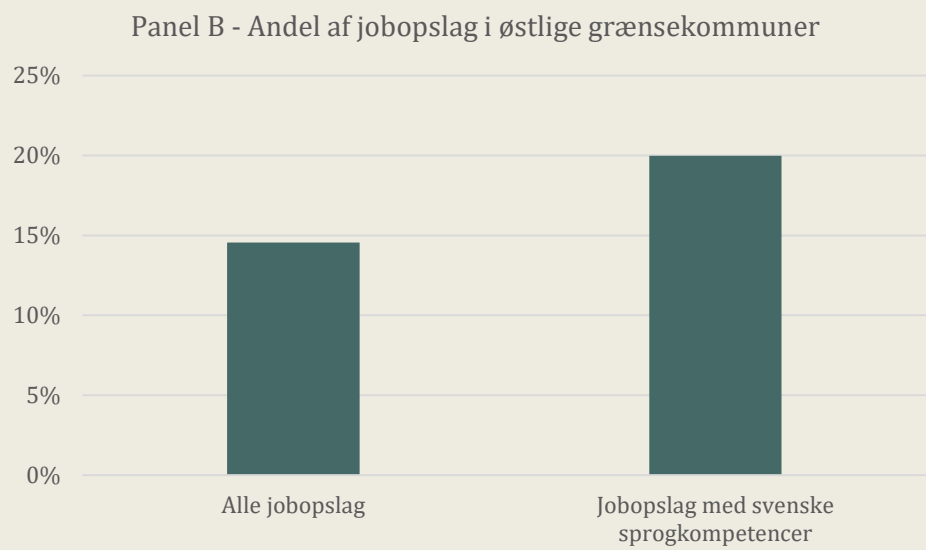
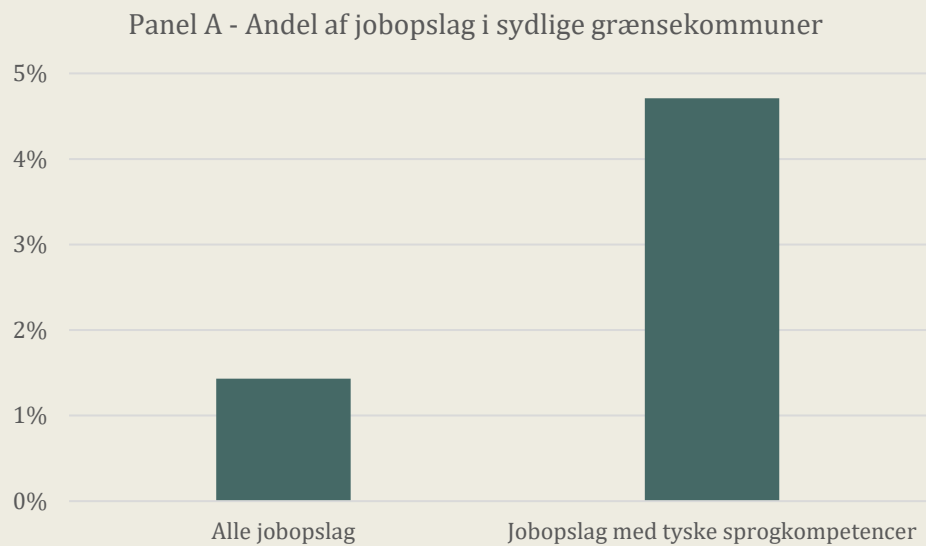

Ikke overraskende er efterspørgslen efter sprogkompetencer højere i kommuner, der ligger tæt på den tyske eller svenske grænse. Figur 5.3 viser andelen af jobopslag, der efterspørger henholdsvis tyske og svenske sprogkompetencer i sydlige kommuner tæt på Tyskland (Tønder, Aabenraa, Sønderborg, Lolland og Guldborgsund Kommune). Kun 1,4 pct. af alle jobopslag er opslået af virksomheder i en sydlig kommune. Den tilsvarende procentdel er 4,7 pct. for jobopslag med tyske sprogkompetencer. Der er relativt set knapt tre gange så høj efterspørgsel efter tyske sprogkompetencer i sydlige kommuner sammenlignet med den gennemsnitlige efterspørgsel.

For de østlige kommuner tæt på Sverige (Helsingør og Københavns Kommune) er efterspørgslen efter svensk lidt højere end i resten af landet. Det ses, at 20 pct. af alle jobopslag, hvor der efterspørges svenske sprogkompetencer, blev opslået i de to kommuner. Til sammenligning var det knap 15 pct. af alle jobopslag, som blev opslået i i disse kommuner i gennemsnit. Efterspørgslen efter svenske sprogkompetencer er 37 pct. højere i en østlige græsekommune.

Figur 5.3

Andelen af tyske og svenske jobopslag i en grænsekommune, 2015

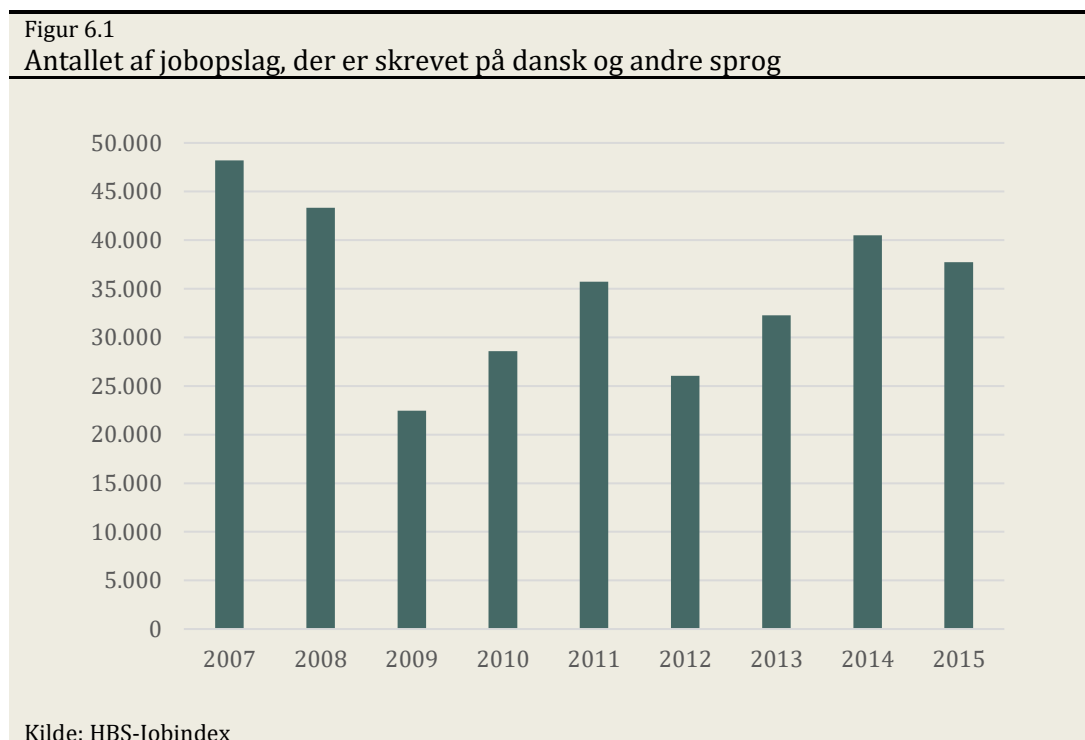

Kilde: HBS-Jobindex

6. OPSLAG PÅ ANDRE SPROG

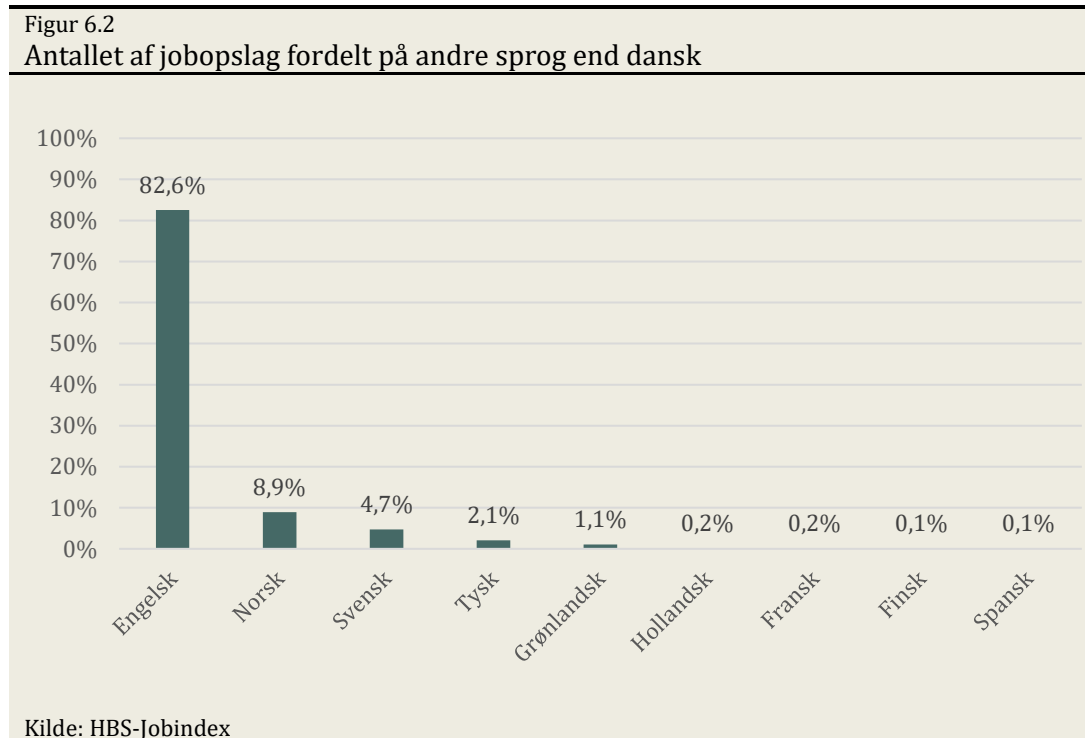
En virksomhed, der efterspørger arbejdskraft på det danske arbejdsmarked, skriver ofte jobopslaget på dansk. Dette er dog ikke altid tilfældet. Dette kapitel belyser jobopslag, som er skrevet på andre sprog end dansk.

En virksomhed, der annoncerer jobopslag på et andet sprog end dansk, efterspørger implicit en medarbejder med specifikke sprogkompetencer inden for det givne sprog. En jobansøgende må formodes at kunne læse tysk for at kunne ansøge et jobopslag, som er skrevet på tysk. I 2015 var der godt 37.000 opslag i Danmark på andre sprog end dansk. Til sammenligning var der næsten 48.000 i 2007.

I 2007 var der i alt godt 406.000 jobopslag i Danmark, mens tallet var faldet til ca. 233.000 i 2015. Det svarer til, at godt 12 pct. af alle jobopslag blev skrevet på et andet sprog end dansk 2007, mens den tilsvarende andel lå på 16 pct. i 2015.

Jobopslag, som skrevet på engelsk, udgør den klart største andel af jobopslag, som er skrevet på et andet sprog end dansk. Over 80 pct. af alle jobopslag er således skrevet på engelsk, mens ca. 16 pct. af jobopslagene er skrevet på enten norsk, svensk eller tysk.

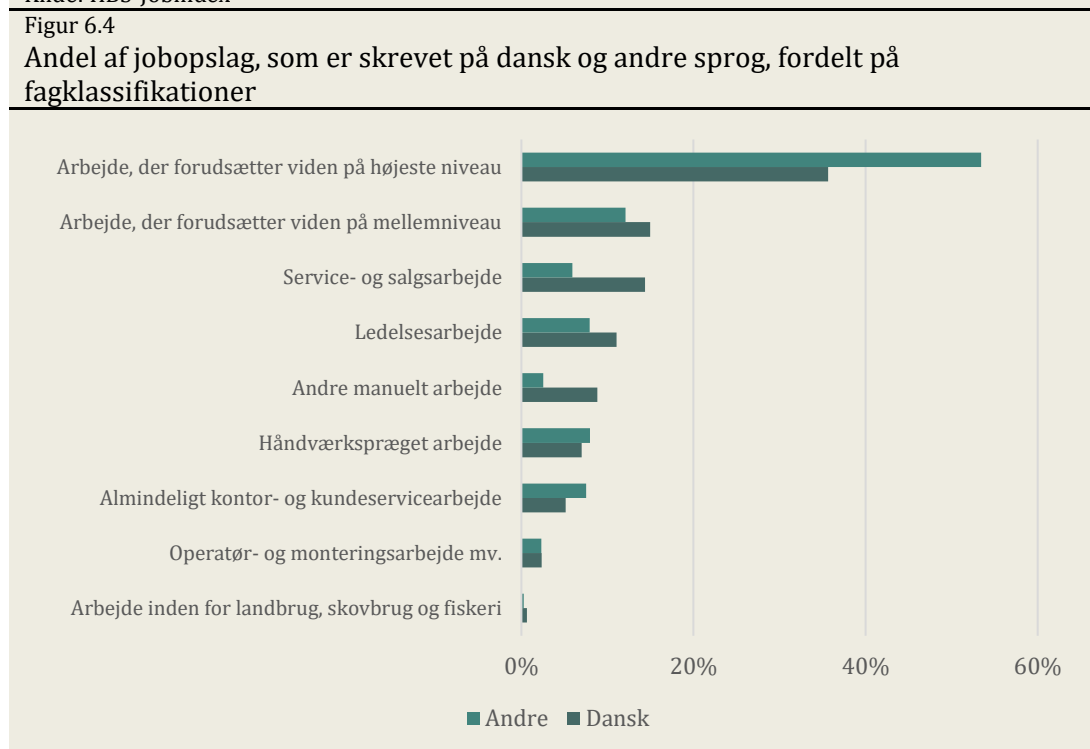
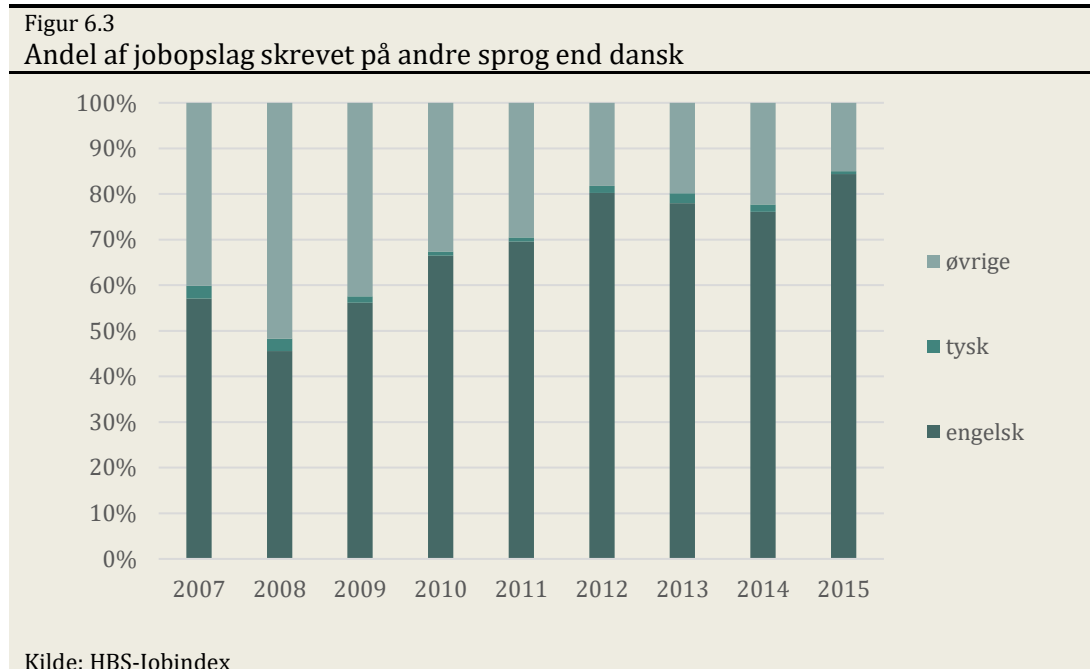
Udviklingen i andelen af jobopslag, som er skrevet på dansk og andre sprog, viser en relativ stigning i antal jobopslag på andre sprog end dansk i perioden fra 2007 til 2015, jf. Figur 6.3. Dette tyder på en relativt øget efterspørgsel efter arbejdskraft med fremmedsproglige kompetencer. Den øgede efterspørgsel skal også ses i lyset af en generel ændring i efterspørgslen på tværs af fag. Det ses desuden af Figur 6.4, hvordan andelen af jobopslag, som er skrevet på engelsk, er steget i perioden fra 2007 til 2015, trods et fald i 2008.

I Figur 6.4 nedenfor ses fordelingen af jobopslag, som er skrevet på henholdsvis dansk og andre sprog, og fordelt fagklassifikationer.⁷ Jobopslag, som er skrevet på andre sprog end dansk, er klart overrepræsenteret for arbejde, der forudsætte viden på højeste niveau (+50%) og almindeligt kontor- og kundeservicearbejde (+47%). Jobopslag skrevet på andre sprog end dansk er derimod markant underrepræsenterede for andet manuelt arbejde (-71%), service- og salgsarbejde (-59%) og arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri (ekskl. medhjælp) (-59%). En del af det relativt stigende antal jobopslag skrevet på andre sprog end dansk skal

⁷ Den officielle danske version af den internationale fagklassifikation - DISCO08

tilskrives en relativt stigende andel af jobopslag inden for netop arbejde, der forudsætte viden på højeste niveau⁸.

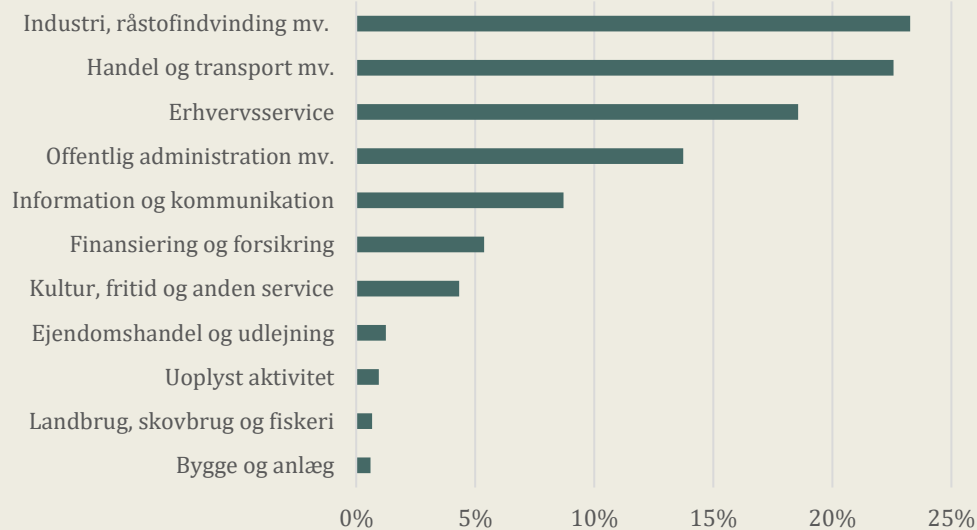

⁸ Kilde: Er det danske arbejdsmarked præget af mismatch? En kombineret jobopslags- og registerdataanalyse - Mikkelsen 2016 - Kandidatspeciale, Økonomisk Institut, Københavns Universitet.

Kilde: HBS-Jobindex

Figur 6.5

Andel af jobopslag, som er skrevet på dansk og andre sprog, fordelt på brancher, 2015

Kilde: HBS-Jobindex

Den ovenstående figur viser fordelingen af 32.000 jobopslag, som er skrevet på andre sprog end dansk, og fordelt på brancher. Hovedparten af jobopslag, som er skrevet på andre sprog end dansk, er inden for industri- og handelsvirksomheder. Nedenstående underafsnit præsenterer fem forskellige stereotype jobopslag, som hyppigt oplås og er skrevet på andre sprog end dansk.

Forretningsengelsk

Det mest hyppige jobopslag er på engelsk og efterspørger en manager, en director eller en controller. Den efterspurgte person skal kunne læse, forstå og begå sig på engelsk, da virksomheds- eller koncernsproget er engelsk. Specifikke jobtitler, som optræder oftest for denne type af jobopslag, inkluderer bl.a.:

- En account manager inden for Handel og transport mv.
- En sales manager inden for Erhvervsservice
- En business controller inden for Handel og transport mv.
- En business controller inden for Handel og transport mv.
- En director inden for Erhvervsservice
- Diverse ingeniører inden for forskellige brancher

Information- og kommunikationsteknologi

Til trods for at information og kommunikationsteknologiske jobopslag ikke udgør den største branche ses nogle udvalgte jobtitler oftest blandt jobopslagene på andre sprog end dansk. Her ses ofte følgende jobtitler:

- En software developer inden for Information og kommunikation
- En account manager inden for Information og kommunikation
- En software engineer inden for Information og kommunikation
- En sales manager inden for Information og kommunikation

Job i industrien

Et tredje typisk jobopslag på engelsk er ingeniører og andre højtuddannede medarbejdere til industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomheder. Et typisk jobopslag inden for denne type efterspørger følgende jobtitler:

- En design engineer
- En mechanical engineer
- En quality engineer
- En reservoir engineer
- En electrical engineer

og

- En business analyst
- En business controller
- En sales manager
- En data manager

Håndværkere til Norge

Inden for jobopslag på andre sprog end engelsk ses en relativt stor efterspørgsel efter håndværkere på jobopslag på norsk. Disse opslag efterspørger typisk jobtitler som:

- En salgsassistent
- En bygningsingeniør
- En rengøringsassistent
- En entreprenør
- En fysioterapeut
- En arkitekt
- En elektriker
- En maskinfører
- En tømrer

BILAG 1

Liste over konkrete uddannelser, der ligger til grund for identifikationen af efterspørgslen efter personer med en sproguddannelse i kapitel 2:

- Cand.ling.merc (i engelsk/tysk/fransk/spansk)
  - Cand.negot (i engelsk/tysk/fransk/spansk)
  - Cand.merc.int (i engelsk/tysk/fransk/spansk)
  - Cand. interpret
  - Bachelor (BA) i international virksomhedskommunikation
  - Bachelor (BA) i interkulturel markedskommunikation
  - Bachelor (BSc) i international erhvervsøkonomi, sprog og kultur (Spræk)
-
- Cand.mag i engelsk
  - Cand.mag i tysk
  - Cand.mag spansk
  - Cand.mag fransk
  - Cand.mag engelsk
  - Cand.mag italiensk
  - Cand.mag kinesisk
  - Cand.mag arabisk

HØBJERRE BRAUER SCHULTZ er et
samfundsøkonomisk konsulenthus, som
skaber konkret og brugbar viden til vores
kunder. Det gør vi ved at levere analyser af
høj økonomifaglig kvalitet med et skarpt øje
for den kontekst, analyserne indgår i, og
formidlet i et klart og letforståeligt sprog.

I samarbejde med vores kunder skaber vi et
stærkt og fagligt velfunderet videngrundlag,
som kan understøtte beslutningsprocesser,
skabe forandringer og sætte dagsordener i
den brede offentlighed.

Vi er blandt landets førende eksperter i
anvendte økonomiske og statistiske metoder
og har dyb policy-indsigt på bl.a. erhvervs-
og velfærdsområdet.

Højbjerg Brauer Schultz
Trommesalen 5, 3. sal
1614 København V
www.hbseconomics.dk